

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (II-?ames Awla)

24 ta' Novembru 2016 (*)

"Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Moviment liberu tal-kapital – Artikoli 63 sa 65 TFUE – Ftehim ta' asso?jazzjoni KE-Tune?ija – Artikoli 31, 34 u 89 – Ftehim ta' asso?jazzjoni KE-Libanu – Artikoli 31, 33 u 85 – Taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i – Dividendi r?evuti minn kumpannija stabbilita fl-Istat Membru tal-kumpannija benefi?jarja – Dividendi r?evuti minn kumpannija stabbilita fi Stat terz li huwa parti fil-ftehim ta' asso?jazzjoni – Differenza fit-trattament – Restrizzjoni – ?ustifikazzjoni – Effika?ja tal-kontrolli fiskali – Possibbiltà li ji?i invokat I-Artikolu 64 TFUE fil-pre?enza tal-Ftehimiet ta' asso?jazzjoni KE-Tune?ija u KE-Libanu"

Fil-Kaw?a C?464/14,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont I-Artikolu 267 TFUE, imressqa mit-Tribunal Tributário de Lisboa (qorti fiskali ta' Lisbona, il-Portugall), permezz ta' de?i?joni tal-25 ta' ?unju 2014, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fit-8 ta' Ottubru 2014, fil-pro?edura

SECIL – Companhia Geral de Cal e Cimento SA

vs

Fazenda Pública,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (II-?ames Awla),

komposta minn J. L. da Cruz Vilaça, President tal-Awla, M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits (Relatur) u F. Biltgen, Im?allfin,

Avukat ?enerali: M. Wathelet,

Re?istratur: M. Ferreira, Amministratur Prin?ipali,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tat-18 ta' Novembru 2015,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?al SECIL – Companhia Geral de Cal e Cimento SA, minn R. Reigada Pereira u R. Camacho Palma, avukati,
- g?all-Gvern Portugi?, minn L. Inez Fernandes, M. Rebelo u J. Martins da Silva, b?ala a?enti,
- g?all-Gvern Grieg, minn K. Nasopoulou, b?ala a?ent,
- g?all-Gvern Svedi?, minn A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, E. Karlsson u L. Swedenborg, b?ala a?enti,
- g?all-Kummissjoni Ewropea, minn G. Braga da Cruz u W. Roels, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tas-27 ta' Jannar 2016,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 63 u 64 TFUE, tal-Artikoli 31, 34 u 89 tal-Ftehim Ewro-Mediterranju li jwaqqaf asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tag?ha, fuq na?a, u r-Repubblika tat-Tune?ija, fuq in-na?a l-o?ra, iffirmat fi Brussell fis-17 ta' Lulju 1995 u approvat f'isem il-Komunità Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Fa?am u l-Azzar bid-De?i?joni 98/238/KE, KEFA tal-Kunsill u tal-Kummissjoni, tas-26 ta' Jannar 1998 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 11, Vol. 28, p. 187, iktar 'il quddiem il-“Ftehim KE-Tune?ija”), u tal-Artikoli 31, 33 u 85 tal-Ftehim Ewro-Mediterranju li jistabbilixxi asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tag?ha min-na?a l-wa?da, u r-Repubblika tal-Libanu, min-na?a l-o?ra, iffirmat fil-Lussemburgu fis-17 ta' ?unju 2002 u approvat f'isem il-Komunità Ewropea bid-De?i?joni tal-Kunsill 2006/356/KE, tal-14 ta' Frar 2006 (?U 2006, L 294M, p. 168, iktar 'il quddiem il-“Ftehim KE-Libanu”).

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kaw?a bejn SECIL – Companhia Geral de Cal e Cimento SA (iktar 'il quddiem “SECIL”) u l-Fazenda P?blica (te?or pubbliku, il-Portugall) dwar it-trattament fiskali mog?ti, fir-rigward tas-sena fiskali 2009, lil dividendi mqassma lil SECIL minn ?ew? kumpanniji li g?andhom is-sede tag?hom fit-Tune?ija u fil-Libanu, rispettivament.

II-kuntest ?uridiku

II-Ftehim KE-Tune?ija

3 L-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Tune?ija, li jinsab fit-Titolu III tieg?u, intitolat “Dritt ta' stabbiliment u servizzi” [traduzzjoni mhux uffi?jali], huwa fformulat kif ?ej:

“1. Il-partijiet jaqblu li jwessg?u l-kamp ta' applikazzjoni tal-ftehim b'mod li jinkludi d-dritt ta' stabbiliment tal-kumpanniji ta' parti wa?da fit-territorju tal-parti l-o?ra u l-liberalizzazzjoni tal-provvista ta' servizzi mill-kumpanniji ta' parti wa?da lid-destinatarji ta' servizzi f'parti o?ra.

2. Il-Kunsill ta' Asso?jazzjoni ser jag?mel ir-rakkmandazzjonijiet me?tie?a g?all-implementazzjoni tal-g?an previst fil-paragrafu 1.

Meta jag?mel dawn ir-rakkmandazzjonijiet, il-Kunsill ta' Asso?jazzjoni ser jie?u inkunsiderazzjoni l-esperjenza miksuba mill-implementazzjoni tat-trattament re?iproku tan-nazzjon l-iktar iffavorit u l-obbligi rispettivi tal-partijiet skont il-Ftehim ?enerali dwar il-Kummer? fis-Servizzi anness mal-Ftehim li jistabbilixxi d-WTO, iktar 'il quddiem imsejja? GATS, u b'mod partikolari dawk tal-Artikolu V tieg?u.

3. Il-Kunsill ta' Asso?jazzjoni ser je?amina g?all-ewwel darba jekk intla?aqx dan l-g?an mhux iktar tard minn ?ames snin mid-d?ul fis-se?? ta' dan il-ftehim.” [traduzzjoni mhux uffi?jali]

4 Skont l-Artikolu 34 ta' dan il-ftehim, li jinsab fil-Kapitolu I, intitolat “?lasijiet kurrenti u moviment tal-kapital”, tat-Titolu IV tal-imsemmi ftehim, intitolat “?lasijiet, kapital, kompetizzjoni u dispo?izzjonijiet ekonomi?i o?ra” [traduzzonijiet mhux uffi?jali]:

“1. Fir-rigward tat-tran?azzjonijiet fil-kont kapitali, il-Komunità u t-Tune?ija g?andhom ji?guraw, mid-d?ul fis-se?? ta’ dan il-ftehim, il-moviment liberu tal-kapital li jikkon?erna l-investimenti diretti fit-Tune?ija, mag?mula minn kumpanniji kkostitwiti skont il-le?i?lazzjoni fis-se??, kif ukoll il-likwidazzjoni u r-ripatriazzjoni tal-qlig? minn dawn l-investimenti u ta’ kull profitt li jirri?ulta minnhom.

2. Il-partijiet g?andhom jikkonsultaw lil xulxin bl-g?an li jiffa?ilitaw il-moviment tal-kapital bejn il-Komunità u t-Tune?ija u jilliberalizzawh g?alkollox meta ji?u ssodisfatti l-kundizzjonijiet me?tie?a.” [traduzzjoni mhux uffi?jali]

5 L-Artikolu 89 tal-istess ftehim, li jinsab fit-Titolu VIII tieg?u, intitolat “Dispo?izzjonijiet istituzzjonali ?enerali u finali” [traduzzjoni mhux uffi?jali], jistipula:

“L-ebda dispo?izzjoni tal-ftehim ma g?andu jkollha l-effett li:

- testendi l-vanta??i mog?tija minn parti fil-qasam fiskali fi kwalunkwe ftehim jew arran?ament internazzjonali li hija marbuta bih din il-parti,
- timpedixxi l-adozzjoni jew l-applikazzjoni minn parti ta’ kwalunkwe mi?ura ma?suba g?all-evitar tal-frodi jew l-eva?joni fiskali,
- tostakola d-dritt ta’ parti li tapplika d-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-le?i?lazzjoni fiskali tag?ha g?all-persuni taxxabbi li ma humiex f’sitwazzjoni identika f’dak li jirrigwarda l-post ta’ residenza tag?hom.” [traduzzjoni mhux uffi?jali]

II-Ftehim KE-Libanu

6 Skont l-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu, li jinsab fil-Kapitulu 1, intitolat “?lasijiet kurrenti u moviment tal-kapital”, tat-Titolu IV ta’ dan il-ftehim, intitolat “?lasijiet, kapital, kompetizzjoni u dispo?izzjonijiet ekonomi?i o?ra” [traduzzjonijiet mhux uffi?jali]:

“Fil-kuntest tad-dispo?izzjonijiet ta’ dan il-ftehim, u bla ?sara g?all-Artikoli 33 u 34, bejn il-Komunità minn na?a, u l-Libanu min-na?a l-o?ra, ma g?andu jkun hemm l-ebda restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital u lanqas ma g?andu jkun hemm kwalunkwe diskriminazzjoni bba?ata fuq in-nazzjonalità jew fuq il-post ta’ residenza ta?-?ittadini tag?hom jew fuq il-post fejn ji?i investit dan il-kapital.” [traduzzjoni mhux uffi?jali]

7 L-Artikolu 33 tal-imsemmi ftehim, li jinsab fl-istess kapitulu tieg?u, huwa fformulat kif ?ej:

“1. Bla ?sara g?al dispo?izzjonijiet o?ra ta’ dan il-ftehim jew g?al obbligi internazzjonali o?ra tal-Komunità u tal-Libanu, l-Artikoli 31 u 32 ma g?andhomx jostakolaw l-applikazzjoni tar-restrizzjonijiet e?istenti bejniethom fid-data tad-d?ul fis-se?? ta’ dan il-ftehim fir-rigward tal-moviment tal-kapital bejniethom li jinvolti investimenti diretti, b?all-investimenti fi proprjetà immobbbli, l-istabbiliment, il-provvista ta’ servizzi finanzjarji jew id-d?ul ta’ titoli fis-swieq tal-kapital.

2. Madankollu, it-trasferiment barra mill-pajji? tal-investimenti mag?mula fil-Libanu minn persuni li jirrisjedu fil-Komunità jew mag?mula fil-Komunità minn persuni li jirrisjedu fil-Libanu, kif ukoll il-profitti li jirri?ultaw minnhom, ma g?andux ikun affettwat.” [traduzzjoni mhux uffi?jali]

8 L-Artikolu 85 tal-istess ftehim, li jinsab fit-Titolu VIII tieg?u, intitolat “Dispo?izzjonijiet istituzzjonali, ?enerali u finali” [traduzzjoni mhux uffi?jali], jistipula:

“Fir-rigward tat-tassazzjoni diretta, l-ebda dispo?izzjoni ta’ dan il-ftehim ma g?andu jkollha l-effett li:

- a) testendi l-vanta??i mog?tija minn parti fil-qasam fiskali fi kwalunkwe ftelim jew arran?ament internazzjonali li hija marbuta bih din il-parti;
- b) timpedixxi l-adozzjoni jew l-applikazzjoni minn parti ta’ kwalunkwe mi?ura ma?suba g?all-evitar tal-frodi jew l-eva?joni fiskali;
- c) tostakola d-dritt ta’ parti li tapplika d-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-le?i?lazzjoni fiskali tag?ha g?all-persuni taxxabqli li ma humiex f’sitwazzjoni identika, b’mod partikolari f’dak li jirrigwarda l-post ta’ residenza tag?hom.” [traduzzjoni mhux uffi?jali]

Id-dritt Portugi?

9 L-Artikolu 46 tal-Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Coletivas (kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i), approvat bid-Decreto-Lei n. 442?B/88 (Digriet Li?i Nru 442?B/88), tat-30 ta’ Novembru 1988 (*Diário da República* I, serje I?A, Nru 277, tat-30 ta’ Novembru 1988), fil-ver?joni tieg?u fis-se?? matul is-sena 2009 (iktar ’il quddiem is-“CIRC”), intitolat “?elsien mit-taxxa doppja ekonomika tal-profitti mqassma”, kien jiprovdi:

“1. Id-d?ul, inklu? fil-valur taxxabqli, li jikkorrispondi g?al profitti mqassma g?andu jitnaqqas mill-profitt taxxabqli tal-kumpanniji kummer?jali jew ?ivili f’forma kummer?jali, tal-kooperattivi u tal-impri?i pubbli?i, li g?andhom is-sede tag?hom jew l-amministrazzjoni effettiva tag?hom fit-territorju Portugi?, meta ji?u ssodisfatti l-kundizzjonijiet li ?ejjin:

- a) il-kumpannija li tqassam il-profitti jkollha s-sede tag?ha jew l-amministrazzjoni effettiva tag?ha fl-istess territorju u hija su??etta g?at-taxxa fuq il-kumpanniji u ma hijiex e?enti minnha jew hija su??etta g?at-taxxa prevista fl-Artikolu 7;
- b) l-entità benefi?jarja ma taqax ta?t l-iskema ta’ trasparenza fiskali prevista fl-Artikolu 6;
- c) l-entità benefi?jarja ??omm direttament mill-inqas 10 % tal-kapital azzjonarju tal-kumpannija li tqassam il-profitti jew il-valur ta’ akkwist ta’ dan is-sehem ikun mill-inqas ta’ EUR 20 000 000 u dan jin?amm b’mod mhux interrott matul is-sena li tippre?edi d-data tat-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni tal-profitti jew, jekk dan jin?amm g?al inqas ?mien, is-sehem jin?amm g?a?-?mien ne?essarju biex jg?addi dan i?-?mien.

[...]

5. Id-dispo?izzjonijiet tal-paragrafu 1 g?andhom japplikaw ukoll meta entità residenti fit-territorju Portugi? i??omm, skont it-termini u l-kundizzjonijiet previsti fih, sehem mill-kapital azzjonarju ta’ entità residenti ta’ Stat Membru ie?or tal-Unjoni Ewropea, meta dawn l-entitajiet jissodisfaw il-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 2 tad-Direttiva [tal-Kunsill] 90/435/KEE, tat-23 ta’ Lulju 1990[, dwar is-sistema komuni tat-tassazzjoni li tapplika fil-ka? tal-kumpanniji prin?ipali u sussidjarji ta’ Stati Membri differenti (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolo 9, Vol. 1, p. 147)].

[...]

8. It-tnaqqis previst fil-paragrafu 1 g?andu jkun biss ta’ 50 % tad-d?ul, inklu? fil-profitt taxxabqli, li jikkorrispondi g?al:

- a) profitti mqassma, meta ma ti?i ssodisfatta l-ebda wa?da mill-kundizzjonijiet previsti fil-punti
- (b) u (c) ta’ dan il-paragrafu u, fir-rigward tad-d?ul li s-so?ju jie?u mill-parti tad-dividendi mog?tija

lilu mill-amministratur, meta, fi kwalunkwe ka?, ti?i ssodisfatta l-kundizzjoni prevista fil-paragrafu 1(a);

b) profitti mqassma minn entità residenti ta' Stat Membru ie?or tal-Unjoni Ewropea meta l-entità tissodisfa l-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 2 tad-[Direttiva 90/435], u meta ma ji?ux issodisfatti l-kundizzjonijiet l-o?ra previsti fil-paragrafu 1(c).

9. Jekk il-kundizzjoni dwar il-kapital minimu mi?mum, prevista fil-paragrafu 1, ma tibqax ti?i ssodisfatta qabel l-iskadenza tat-terminu ta' sena msemmija fih, it-tnaqqis g?andu ji?i rrettifikat skont il-paragrafu pre?edenti, jew g?andu ji?i annullat, bla ?sara g?at-te?id inkunsiderazzjoni tal-eventuali kreditu ta' taxxa g?al taxxa doppja internazzjonali, skont l-Artikolu 85, rispettivament.

[...]

11. It-tnaqqis previst fil-paragrafu 1 g?andu jitnaqqas b'50 % meta d-d?ul ikun ?ej minn profitti li ma jkunux ?ew effettivamente intaxxati, ?lief meta l-benefi?jarju jkun kumpannija ta' ?estjoni ta' ishma mill-kapital azzjonarju.

12. G?all-finijiet tal-paragrafu 5 u tal-paragrafu 8(b), il-persuna taxxabbi g?andha tipprova li l-entità li xi kapital tag?ha huwa mi?mum kif ukoll, fil-ka? tal-paragrafu 6, l-entità benefi?jarja, jissodisfaw il-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 2 tad-[Direttiva 90/435], permezz ta' dikjarazzjoni kkonfermata u ??ertifikata mid-dipartimenti fiskali kompetenti tal-Istat Membru tal-Unjoni Ewropea ta' residenza."

10 F'dak li jirrigwarda l-vanta??i fiskali g?all-investiment, li jirri?ultaw minn kuntratt konklu? bejn l-Istat Portugi? u l-entità kkon?ernata, l-l'Estatuto dos Benefícios Fiscais (li?i dwar il-vanta??i fiskali), fil-ver?joni tag?ha fis-se?? fis-sena 2009 (iktar 'il quddiem l-“EBF”), kienet tipprovdi, fl-Artikolu 41(5)(b) tag?ha:

"5. Il-promoturi ta' pro?etti ta' investiment previsti fil-paragrafu pre?edenti jistg?u jing?ataw il-vanta??i fiskali li ?ejjin:

[...]

b) ?elsien mit-taxxa doppja ekonomika skont il-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 46 tas-CIRC matul il-perijodu kuntrattwali, meta l-investiment jitwettaq fil-forma ta' kostituzzjoni jew ta' akkwist ta' kumpanniji barranin."

11 L-Artikolu 42 tal-EBF kien jipprovdi:

"1. It-tnaqqis previst fl-Artikolu 46(1) tas-CIRC g?andu japplika g?all-profitti mqassma lil entitajiet residenti minn kumpanniji sussidjarji residenti fil-pajji?i Afrikani bil-lingwa uffi?jali Portugi?a u f'Timor Leste, meta ji?u ssodisfatti l-kundizzjonijiet li ?ejjin:

a) il-kumpannija li tir?ievi l-profitti hija su??etta [g?at-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i] u ma hijiex e?enti minnha u l-kumpannija sussidjarja hija su??etta g?al taxxa fuq id-d?ul simili [g?at-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i] u ma hijiex e?enti minnha;

b) l-entità li tir?ievi l-profitti ??omm, direttamente, mill-inqas 25 % tal-kapital tal-kumpannija sussidjarja g?al perijodu ta' mill-inqas sentejn;

c) il-profitti mqassma jkunu ?ejjin minn profitti tal-kumpannija sussidjarja li ?ew intaxxati b'rata ta' mill-inqas 10 % u ma jirri?ultawx minn attivitajiet li ji??eneraw d?ul passiv, ji?ifieri royalties, qlig? kapitali u d?ul ie?or minn titoli, d?ul minn proprietà immobibli li tinsab barra mill-pajji? ta'

residenza tal-kumpannija, d?ul mill-attività ta' assigurazzjoni li jkun ?ej I-iktar minn assigurazzjonijiet b'rabta ma' beni li jinsabu barra mit-territorju ta' residenza tal-kumpannija jew minn assigurazzjonijiet li jikkon?ernaw persuni li ma humiex residenti f'dan it-territorju u d?ul minn operazzjonijiet tal-attività bankarja stess li ma humiex immirati direttament lejn is-suq ta' dan it-territorju.

2. G?all-finijiet tal-paragrafu pre?edenti, il-persuna su??etta [g?at-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i] li ??omm l-ishma g?andu jkollha g?ad-dispo?izzjoni tag?ha provi li l-kundizzjonijiet li minnhom jiddependi t-tnaqqis huma ssodisfatti."

Il-Konvenzjoni Portugall-Tune?ija

12 Il-Konvenzjoni g?all-?elsien mit-taxxa doppja fil-qasam tat-taxxi fuq id-d?ul konklu?a bejn ir-Repubblika Portugi?a u r-Repubblika tat-Tune?ija, iffirmata f'Lisbona fl-24 ta' Frar 1999 (iktar 'il quddiem il-“Konvenzjoni Portugall-Tune?ija”), tistipula, fl-Artikolu 10 tag?ha:

“1. Id-dividendi m?allsa minn kumpannija residenti ta' Stat kontraenti lil resident tal-Istat kontraenti l-ie?or jistg?u ji?u ntaxxati f'dan l-Istat l-ie?or.

2. Madankollu, dawn id-dividendi jistg?u ji?u ntaxxati wkoll fl-Istat kontraenti ta' residenza tal-kumpannija li t?allas id-dividendi u skont il-le?i?lazzjoni ta' dan l-Istat, i?da jekk il-persuna li tir?ievi d-dividendi tkun il-benefi?jarju effettiv tag?hom, it-taxxa hekk imposta ma tistax tkun i?jed minn 15 % tal-ammont gross tad-dividendi. L-awtoritajiet kompetenti tal-Istati kontraenti g?andhom jistabbilixxu, bi qbil bejniethom, il-mod kif g?andhom japplikaw dawn il-limiti. Dan il-paragrafu ma g?andux jaffettwa t-tassazzjoni tal-kumpannija fir-rigward tal-profitti li jintu?aw g?all-?las tad-dividendi.” [traduzzjoni mhux uffi?jali]

13 Skont l-Artikolu 22(1) tal-Konvenzjoni Portugall-Tune?ija:

“Meta resident ta' Stat kontraenti jikseb d?ul li, skont din il-konvenzjoni, jista' ji?i ntaxxat fl-Istat kontraenti l-ie?or, l-ewwel Stat imsemmi g?andu jnaqqas mit-taxxa fuq id-d?ul ta' dan ir-resident ammont ekwivalenti g?at-taxxa fuq id-d?ul im?allsa f'dan l-Istat l-ie?or. Madankollu, l-ammont imnaqqas ma jistax ikun i?jed mill-frazzjoni tat-taxxa fuq id-d?ul, ikkalkolata qabel it-tnaqqis, li tikkorrispondi g?ad-d?ul li jista' ji?i ntaxxat f'dan l-Istat l-ie?or.”

14 L-Artikolu 25 ta' din il-konvenzjoni jirrigwarda l-iskambju ta' informazzjoni u jistipula, b'mod partikolari, li l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati kontraenti g?andhom jiskambjaw l-informazzjoni ne?essarja sabiex japplikaw id-dispo?izzjonijiet tal-imsemmija konvenzjoni jew dawk tal-le?i?lazzjoni interna tal-Istati kontraenti dwar it-taxxi previsti mill-istess konvenzjoni, fosthom it-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i (iktar 'il quddiem l-“IRC”).

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

15 SECIL hija kumpannija pubblika ta' responsabbiltà limitata li l-attività tag?ha hija l-produzzjoni tas-siment, li g?andha s-sede tag?ha fil-Portugall u li hija su??etta, f'dan l-Istat Membru, g?all-iskema ta' tassazzjoni tal-gruppi ta' kumpanniji.

16 Matul ix-xahar ta' Jannar 2000, SECIL akkwistat parti mill-kapital azzjonarju ta' Société des Ciments de Gabès SA (iktar 'il quddiem “Ciments de Gabès”), li g?andha s-sede tag?ha fit-Tune?ija. Matul is-sena 2009, SECIL kellha 52 923 sehem ta' din il-kumpannija, li jirrappre?entaw 98.72 % tal-kapital azzjonarju tag?ha.

17 Matul ix-xahar ta' Mejju 2002, SECIL akkwistat parti mill-kapital azzjonarju ta' Ciments de Sibline SAL, kumpannija li g?andha s-sede tag?ha fil-Libanu. Matul is-sena 2009, SECIL kellha

51.05 % tal-kapital azzjonarju ta' din il-kumpannija, li minnu 28.64 % kien mi?mum direttament u 22.41 % indirettament.

18 Matul is-sena 2009, SECIL ir?eviet dividendi fl-ammont ta' EUR 6 288 683.39 ming?and Ciments de Gabès u fl-ammont ta' EUR 2 022 478.12 ming?and Ciments de Sibline. SECIL iddikjarat dawn l-ammonti g?all-finijiet tal-IRC fir-rigward tas-sena finanzjarja 2009. Id-dividendi hekk ir?evuti ?ew intaxxati fil-Portugall, fejn ma kienu s-su??ett ta' ebda mekkani?mu ta' ?elsien jew ta' tnaqqis mit-taxxa doppja ekonomika.

19 Fid-29 ta' Mejju 2012, SECIL ippre?entat appell amministrattiv quddiem id-Director de Finanças de Setúbal (direttur tal-finanzi ta' Setúbal, il-Portugall), li kellu b?ala su??ett l-awtolikwidazzjoni tal-IRC fir-rigward tas-sena finanzjarja 2009, billi sostniet li t-taxxa imposta fuq id-dividendi mqassma minn Ciments de Gabès u minn Ciments de Sibline kienet illegali, peress li l-le?i?lazzjoni Portugi?a kienet teskludi l-applikazzjoni tar-regoli dwar il?-elsien mit-taxxa doppja ekonomika u b'hekk kienet tikser il-Ftehim KE-Tune?ija u l-Ftehim KE-Libanu, kif ukoll it-Trattat FUE.

20 Dan l-appell amministrattiv ?ie mi??ud permezz ta' de?i?joni tal-10 ta' Ottubru 2012.

21 SECIL ippre?entat rikors kontra din id-de?i?joni ta' ?a?da quddiem it-Tribunal Tributário de Lisboa (qorti fiskali ta' Lisbona, il-Portugall), billi allegat, essenzjalment, li r-rifjut li ti?i applikata, g?ad-dividendi mqassma minn Ciments de Gabès u minn Ciments de Sibline, l-iskema ta' ?elsien mit-taxxa doppja ekonomika fis-se?? fil-Portugall matul is-sena finanzjarja 2009 kien jikser il-Ftehim KE-Tune?ija, il-Ftehim KE-Libanu kif ukoll l-Artikoli 49 u 63 TFUE.

22 F'dawn i?-?irkustanzi, it-Tribunal Tributário de Lisboa (qorti fiskali ta' Lisbona) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri u li tag?mel id-domandi preliminari li ?ejjin lill-Qorti tal-?ustizzja:

"1) L-Artikolu 31 tal-Ftehim [KE-Tune?ija] jikkostitwixxi regola ?ara, pre?i?a u inkundizzjonata u g?alhekk applikabbli immedjatament, li minnha g?andha tinsilet l-applikazzjoni g?all-ka? tad-dritt ta' stabbiliment?

2) Fil-ka? ta' risposta fl-affermattiv, id-dritt ta' stabbiliment imsemmi f'din id-dispo?izzjoni g?andu l-konsegwenza mistennija mir-rikorrenti, li jimplika, ta?t piena tal-ksur tieg?u, l-applikazzjoni tal-mekkani?mu ta' tnaqqis s?i? previst fl-Artikolu 46(1) ta?-CIRC g?ad-dividendi li r?eviet mis-sussidjarja tag?ha fit-Tune?ija?

3) L-Artikolu 34 tal-Ftehim [KE-Tune?ija] jikkostitwixxi regola ?ara, pre?i?a u inkundizzjonata u g?alhekk applikabbli immedjatament, li minnha g?andha tinsilet l-applikazzjoni g?all-ka? tal-moviment liberu tal-kapital, fejn l-investiment mag?mul mir-rikorrenti g?andu jitqies li jaqa' ta?t il-kamp ta' applikazzjoni tieg?u?

4) Fil-ka? ta' risposta fl-affermattiv, il-moviment liberu tal-kapital imsemmi f'din id-dispo?izzjoni g?andu l-implikazzjonijiet allegati mir-rikorrenti, ji?ifieri li jimponi l-applikazzjoni tal-mekkani?mu ta' tnaqqis s?i? previst fl-Artikolu 46(1) ta?-CIRC fuq id-dividendi li r-rikorrenti r?eviet mis-sussidjarja tag?ha fit-Tune?ija?

5) Id-dispo?izzjoni tal-Artikolu 89 tal-Ftehim [KE-Tune?ija] tikkundizzjona r-risposta fl-affermattiv tad-domandi mag?mula pre?edentement?

6) G?andu ji?i ?ustifikat trattament restrittiv tad-dividendi mqassma minn [Ciments de Gabès], fid-dawl tal-fatt li mat-Tune?ija ma je?istix il-qafas ta' kooperazzjoni stabbilit fid-Direttiva tal-Kunsill 77/799/KEE, tad-19 ta' Di?embru 1977, dwar g?ajnuna re?iproka mill-awtoritajiet kompetenti tal-

Istati Membri fil-qasam tat-tassazzjoni diretta [?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 63]?

7) Id-dispo?izzjonijiet mag?qua tal-Artikoli 31 u 33(2) tal-Ftehim [KE-Libanu] jikkostitwixxu regola ?ara, pre?i?a u inkundizzjonata u g?alhekk applikabbi immedjatament, li minnha g?andha tinsilet l-applikazzjoni g?all-ka? tal-moviment liberu tal-kapital?

8) Fil-ka? ta' risposta fl-affermattiv, il-moviment liberu tal-kapital f'dawn id-dispo?izzjonijiet g?andu l-implikazzjonijiet allegati mir-rikorrenti, ji?ifieri li jimponi l-applikazzjoni tal-mekkani?mu ta' tnaqqis s?i? previst fl-Artikolu 46(1) ta?-CIRC fuq id-dividendi li r-rikorrenti r?eviet mis-sussidjarja tag?ha fil-Libanu?

9) Id-dispo?izzjoni tal-Artikolu 85 tal-Ftehim [KE-Libanu] tikkundizzjona r-risposta fl-affermattiv tad-domandi mag?mula pre?edentement?

10) G?andu ji?i ?ustifikat trattament restrittiv tad-dividendi mqassma minn [Ciments de Sibline], fid-dawl tal-fatt li mal-Libanu ma je?istix il-qafas ta' kooperazzjoni stabbilit fid-[Direttiva 77/799]?

11) G?andu ji?i applikat mal-ka? inkwistjoni l-Artikolu 56 KE (enumerat mill-?did b?ala 63 TFUE) u fil-ka? ta' risposta fl-affermattiv, mill-moviment liberu tal-kapital stabbilit fl-imsemmi artikolu g?andu ji?i applikat g?ad-dividendi mqassma fis-sena ta' taxxa [sena finanzjarja] 2009 minn [Ciments de Gabès] u minn [Ciments de Sibline], lir-rikorrenti, il-mekkani?mu ta' tnaqqis s?i? previst fl-Artikolu 46(1) ta?-CIRC, jew, alternattivament, tal-mekkani?mu ta' tnaqqis parzjali msemmi fil-paragrafu 8 ta' dan l-artikolu?

12) Jekk jitqies li l-moviment liberu tal-kapital huwa applikabbi g?all-ka? inkwistjoni, in-nuqqas ta' applikazzjoni g?ad-dividendi inkwistjoni tal-mekkani?mi ta' ?elsien/tnaqqis mit-taxxa doppja ekonomika llum stabbiliti [f'dak i?-?mien] fil-li?i Portugi?a huwa ??ustifikat bil-fatt li mat-Tune?ija u mal-Libanu ma je?istix il-qafas ta' kooperazzjoni stabbilit fid-[Direttiva 77/799]?

13) Id-dispo?izzjoni fil-klaw?ola ta' salvagwardja stabbilita fl-Artikolu 57(1) KE (Artikolu 64 TFUE) tipprekludi l-applikazzjoni tal-moviment liberu tal-kapital, bil-konsegwenzi allegati mir-rikorrenti?

14) Il-klaw?ola ta' salvagwardja stabbilita fl-Artikolu 57(1) KE (Artikolu 64 TFUE) ma g?andhiex ti?i applikata ?aladarba ?iet introdotta l-iskema tal-benefi??ji fiskali g?all-investiment ta' natura kuntrattwali stabbilit fl-Artikolu 41(5)(b) tal-EBF u l-iskema prevista fl-Artikolu 42 tal-EBF g?ad-dividendi li jori?inaw fil-PALOP [pajji?i Afrikani li g?andhom il-Portugi? b?ala lingwa uffi?jali tag?hom] u fit-Timor Leste?"

Fuq id-domandi preliminari

Osservazzjonijiet preliminari

23 Permezz tad-domandi mag?mula, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk id-dispo?izzjonijiet tat-Trattat FUE dwar il-moviment liberu tal-kapital u d-dispo?izzjonijiet tal-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li jipprekludu t-trattament fiskali mog?ti, fil-Portugall, lid-dividendi mqassma lil kumpannija stabbilita f'dan l-Istat Membru minn kumpanniji stabbiliti fi Stati terzi, ji?ifieri, ir-Repubblika tat-Tune?ija u r-Repubblika Libani?a, rispettivament.

24 F'dan ir-rigward, f'dak li jirrigwarda l-moviment tal-kapital bejn l-Istati Membri u l-Istati terzi, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li l-Artikolu 63(1) TFUE jistabbilixxi projbizzjoni ?ara u inkundizzjonata, li ma te?tie? ebda mi?ura ta' implementazzjoni u li tag?ti lill-individwi drittijiet li huma jistg?u

jinvokaw quddiem il-qrati (sentenzi tal-14 ta' Di?embru 1995, Sanz de Lera et, C?163/94, C?165/94 u C?250/94, EU:C:1995:451, punti 41 u 47, u tat-18 ta' Di?embru 2007, A, C?101/05, EU:C:2007:804, punt 21). G?alhekk, din id-dispo?izzjoni, flimkien mal-Artikoli 64 u 65 TFUE, tista' ti?i invokata quddiem il-qorti nazzjonali u tista' twassal g?all-inapplikabbiltà tar-regoli nazzjonali li jmorru kontriha, irrispettivamente mill-kategorija ta' moviment tal-kapital inkwistjoni (sentenza tat-18 ta' Di?embru 2007, A, C?101/05, EU:C:2007:804, punt 27, u d-digriet tal-4 ta' ?unju 2009, KBC Bank u Beleggen, Risicokapitaal, Beheer, C?439/07 u C?499/07, EU:C:2009:339, punt 66 u l-?urisprudenza ??itata).

25 Konsegwentement, fl-ewwel lok, g?andhom ji?u interpretati I-Artikoli 63 u 65 TFUE, sabiex ji?i ddeterminat, qabelxejn, jekk sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqax ta?t il-moviment liberu tal-kapital u jekk il-kumpannija benefi?jarja tad-dividendi kkon?ernati tistax tibba?a ru?ha fuq I-Artikolu 63 TFUE, sabiex tikkontesta t-trattament fiskali mog?ti lid-dividendi li hija r?eviet ming?and kumpanniji stabbiliti fit-Tune?ija u fil-Libanu. Fil-ka? ta' risposta affermattiva, ikun irid ji?i vverifikat, sussegwentement, jekk it-trattament mog?ti lid-dividendi mqassma lill-imsemmija kumpannija benefi?jarja jikkostitwixx restrizzjoni, fis-sens tal-Artikolu 63 TFUE, qabel ma ji?i evalwat, jekk ikun il-ka?, jekk tali restrizzjoni tistax eventwalment tkun i??ustifikata.

26 G?aldaqstant, g?andhom qabelxejn ji?u e?aminati I-?dax u t-tanax-il domanda mag?mula mill-qorti tar-rinviju.

27 Fil-ka? li I-Artikoli 63 u 65 TFUE ji?u interpretati fis-sens li jipprekludu trattament fiskali b?al dak li jing?ata, fil-Portugall, lid-dividendi li jkunu ?ejjin mit-Tune?ija u mil-Libanu, ikun irid ji?i vverifikat, fit-tieni lok, jekk dan I-Istat Membru jistax jinvoka d-deroga prevista fl-Artikolu 64(1) TFUE, u, g?alhekk, ji?u e?aminati t-tlettax u I-erbatax-il domanda, dwar I-interpretazzjoni tal-Artikolu 64 TFUE. F'dan ir-rigward, g?andu b'mod partikolari ji?i vverifikat jekk il-konklu?joni tal-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu mir-Repubblika Portugi?a setg?etx ikollha konsegwenzi g?all-possibbiltà mog?tija lil dan I-Istat Membru mill-Artikolu 64(1) TFUE.

28 Fit-tielet lok, jekk I-interpretazzjoni tal-Artikolu 64 TFUE kellha twassal g?all-konstatazzjoni li I-konklu?joni tal-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu mir-Repubblika Portugi?a setg?et ikollha konsegwenzi g?all-possibbiltà mog?tija lil dan I-Istat Membru mill-Artikolu 64(1) TFUE, ikun hemm lok li ji?u e?aminati I-ewwel sal-g?axar domandi, dwar I-interpretazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tal-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu, sabiex ji?i ddeterminat jekk dawn tal-a??ar jistg?ux ji?u invokati fil-kaw?a prin?ipali.

29 Fir-raba' lok, tkun trid ting?ata twe?iba g?all-mistoqsijiet tal-qorti tar-rinviju, billi ji?u spe?ifikati I-konsegwenzi tal-interpretazzjoni tal-Artikoli 63 sa 65 TFUE u tal-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu g?all-kaw?a prin?ipali.

Fuq I-interpretazzjoni tal-Artikoli 63 u 65 TFUE

30 Permezz tal-?dax u tat-tanax-il domanda tag?ha, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqax ta?t I-Artikolu 63 TFUE u, fil-ka? ta' risposta affermattiva, jekk I-Artikoli 63 u 65 TFUE g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li jipprekludu le?i?lazzjoni nazzjonali b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti tal-Istat Membru kkon?ernat tista' tnaqqas mill-valur taxxabbi tag?ha dividendi li jitqassmu lilha minn kumpannija residenti ta' dan I-istess Stat Membru, i?da ma tistax tnaqqas id-dividendi mqassma minn kumpannija residenti ta' Stat terz.

Fuq I-applikabbiltà tal-Artikolu 63 TFUE

31 Kif jirri?ulta mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, it-trattament fiskali ta' dividendi jista'

jaqa' ta?t l-Artikolu 49 TFUE, dwar il-libertà ta' stabbiliment, u ta?t l-Artikolu 63 TFUE, dwar il-moviment liberu tal-kapital. F'dak li jirrigwarda l-kwistjoni jekk le?i?lazzjoni nazzjonali taqax ta?t libertà ta' moviment wa?da jew l-o?ra, g?andu jittie?ed inkunsiderazzjoni l-g?an tal-le?i?lazzjoni inkwistjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-13 ta' Novembru 2012, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?35/11, EU:C:2012:707, punti 89 u 90 u l-?urisprudenza ??itata, u tal-10 ta' April 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C?190/12, EU:C:2014:249, punt 25).

32 Le?i?lazzjoni nazzjonali li hija inti?a sabiex tapplika biss g?all-ishma li jippermettu li ti?i e?er?itata influwenza ?erta fuq id-de?i?jonijiet ta' kumpannija u li ji?u ddeterminati l-attivitajiet tag?ha taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 49 TFUE, dwar il-libertà ta' stabbiliment (sentenza tat-13 ta' Novembru 2012, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?35/11, EU:C:2012:707, punt 91 u l-?urisprudenza ??itata).

33 Min-na?a l-o?ra, dispo?izzjonijiet nazzjonali li japplikaw g?al ishma miksuba biss bl-intenzjoni li jsir investiment finanzjarju ming?ajr l-intenzjoni li ji?u influwenzati t-tmexxija u l-kontroll tal-impri?a g?andhom ji?u e?aminati esku?ivament fid-dawl tal-moviment liberu tal-kapital (sentenza tat-13 ta' Novembru 2012, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?35/11, EU:C:2012:707, punt 92).

34 Il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li, f'kuntest li jirrigwarda t-trattament fiskali ta' dividendi li jori?inaw minn Stat terz, l-e?ami tal-g?an ta' le?i?lazzjoni nazzjonali huwa bi??ejed sabiex ji?i evalwat jekk it-trattament fiskali ta' tali dividendi jaqax ta?t id-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-moviment liberu tal-kapital (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta' April 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C?190/12, EU:C:2014:249, punt 29 u l-?urisprudenza ??itata).

35 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja spe?ifikat li le?i?lazzjoni nazzjonali dwar it-trattament fiskali ta' dividendi, li ma tapplikax esku?ivament g?as-sitwazzjonijiet li fihom il-kumpannija omm te?er?ita influwenza de?i?iva fuq il-kumpannija li tqassam id-dividendi, g?andha ti?i evalwata fid-dawl tal-Artikolu 63 TFUE. Konsegwentement, kumpannija stabbilita fi Stat Membru tista', indipendentement mill-kobor tal-holding li hija g?andha fil-kumpannija li tqassam id-dividendi stabbilita fi Stat terz, tinvoka din id-dispo?izzjoni, sabiex tikkonesta l-legalità ta' tali le?i?lazzjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta' April 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C?190/12, EU:C:2014:249, punt 30 u l-?urisprudenza ??itata).

36 F'dan il-ka?, skont l-Artikolu 46 tas-CIRC, il-kumpanniji li g?andhom is-sede tag?hom jew l-amministrazzjoni effettiva tag?hom fit-territorju Portugi? jibbenefikaw minn tnaqqis tal-valur taxxabbi tad-dividendi, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpanniji li jkollhom is-sede tag?hom jew l-amministrazzjoni effettiva tag?hom f'dan it-territorju u li, barra minn hekk, ikunu su??etti g?at-taxxa fuq il-kumpanniji u ma jkunux e?enti minnha.

37 Skont l-Artikolu 46(1) tas-CIRC, dan it-tnaqqis huwa s?i?, meta l-entità benefi?jarja ma taqax ta?t l-iskema ta' trasparenza fiskali prevista fl-Artikolu 6 ta' dan il-kodi?i u meta ??omm direttamente mill-inqas 10 % tal-kapital azzjonarju tal-kumpannija li tqassam il-profitti jew meta l-valur ta' akkwist ta' dan is-sehem ikun mill-inqas ta' EUR 20 000 000, liema sehem g?andu jin?amm b'mod mhux interrott matul is-sena li tippre?edi d-data tat-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni tal-profitti jew, jekk dan jin?amm g?al inqas ?mien, l-istess sehem jin?amm g?a?-?mien ne?essarju biex jg?addi dan i?-?mien.

38 Meta ma ji?ux issodisfatti l-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 46(1) tas-CIRC, dwar it-trasparenza fiskali u s-sehem mi?mum fil-kapital azzjonarju tal-kumpannija li tqassam, il-kumpannija benefi?jarja tad-dividendi g?andha dritt, skont l-Artikolu 46(8) tas-CIRC, g?al tnaqqis li

jikkorrispondi g?al 50 % tad-d?ul inklu? fil-profitt taxxabqli.

39 Tali le?i?lazzjoni, li ma tipprevedi ebda limitu minimu dwar l-ishma mi?muma fil-kumpannija li tqassam id-dividendi, f'dak li jirrigwarda t-tnaqqis parzjali, u li tistabbilixxi limitu minimu, iffissat g?al 10 % tal-kapital azzjonarju tal-kumpannija li tqassam jew g?al valur ta' akkwist tal-holding ta' EUR 20 000 000, sabiex wie?ed ikun jista' jibbenefika minn tnaqqis s?i?, tapplika kemm g?ad-dividendi r?evuti minn kumpannija residenti, abba?i ta' holding li jag?ti influenza ?erta fuq id-de?i?jonijiet tal-kumpannija li tqassam l-imsemmija dividendi u li jippermetti li ji?u ddeterminati l-attivitajiet tag?ha, kif ukoll g?ad-dividendi r?evuti abba?i ta' holding li ma jag?tix tali influenza.

40 F'dak li jirrigwarda, b'mod partikolari, il-kundizzjonijiet g?all-kisba tat-tnaqqis s?i?, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li limitu minimu ta' 10 % tabil?aqq jippermetti li ji?u esku?i mill-kamp ta' applikazzjoni tal-vanta?? fiskali l-investimenti mwettqa biss bl-intenzjoni li jsir investiment finanzjarju, ming?ajr l-intenzjoni li ji?u influwenzati t-tmexxija u l-kontroll tal-impri?a, i?da ma jirrendix, fih innifsu, it-tnaqqis applikabqli biss g?all-ishma li jippermettu li ti?i e?er?itata influenza ?erta fuq id-de?i?jonijiet ta' kumpannija u li ji?u ddeterminati l-attivitajiet tag?ha (sentenza tal-11 ta' Settembru 2014, Kronos International, C?47/12, EU:C:2014:2200, punti 34 u 35). Fil-fatt, il-Qorti tal-?ustizzja kkunsidrat li holding ta' tali kobor ma jimplikax ne?essarjament li d-detentur ta' dan il-holding je?er?ita influenza ?erta fuq id-de?i?jonijiet tal-kumpannija li tag?ha huwa azzjonist (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-3 ta' Ottubru 2013, Itelcar, C?282/12, EU:C:2013:629, punt 22, u tal-11 ta' Settembru 2014, Kronos International, C?47/12, EU:C:2014:2200, punt 35).

41 Peress li l-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma hijiex inti?a li tapplika esku?ivament g?as-sitwazzjonijiet li fihom il-kumpannija benefi?jarja te?er?ita influenza de?i?iva fuq il-kumpannija li tqassam, g?andu jitqies li sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqa' ta?t l-Artikolu 63 TFUE, dwar il-moviment liberu tal-kapital.

42 G?andu ji?i rrilevat ukoll li, peress li t-Trattat ma jestendix il-libertà ta' stabbiliment g?all-Istati terzi, g?andu ji?i evitat li l-interpretazzjoni tal-Artikolu 63(1) TFUE, f'dak li jirrigwarda r-relazzjoni ma' dawn l-Istati, tippermetti lil operaturi ekonomi?i li ma jaqg?ux fil-limiti tal-kamp ta' applikazzjoni territorjali tal-libertà ta' stabbiliment li jibbenefikaw minnha (sentenzi tal-11 ta' Settembru 2014, Kronos International, C?47/12, EU:C:2014:2200, punt 53 u l-?urisprudenza ??itata, u tal-10 ta' April 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C?190/12, EU:C:2014:249, punt 31).

43 Issa dan ir-riskju huwa assenti f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, sa fejn il-le?i?lazzjoni kkon?ernata ma tirrigwardax il-kundizzjonijiet ta' a??ess g?as-suq ta' Stat terz minn kumpannija residenti tal-Portugall jew g?as-suq ta' Stat Membru minn kumpannija ta' Stat terz, i?da tikkon?erna biss it-trattament fiskali ta' dividendi li jirri?ultaw minn investimenti mag?mula mill-benefi?jarju ta' dawn tal-a??ar fil-kumpannija li tqassam.

44 Konsegwentement, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, kumpannija stabbilita fil-Portugall li tir?ievi dividendi minn kumpanniji stabbiliti fit-Tune?ija u fil-Libanu, rispettivamente, tista' tibba?a ru?ha fuq l-Artikolu 63 TFUE, sabiex tikkontesta t-trattament fiskali mog?ti lil dawn id-dividendi f'dan l-Istat Membru, ibba?at fuq le?i?lazzjoni li ma hijiex inti?a li tapplika esku?ivament g?as-sitwazzjonijiet li fihom il-kumpannija benefi?jarja te?er?ita influenza de?i?iva fuq il-kumpannija li tqassam.

Fuq l-e?istenza ta' restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital

45 Minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li l-mi?uri pprojbiti mill-Artikolu 63(1) TFUE, b?ala restrizzjonijiet g?all-moviment tal-kapital, jinkludu dawk li huma ta' natura li jiddisswadu lill-persuni mhux residenti milli jinvestu fi Stat Membru jew li jiddisswadu lir-residenti tal-imsemmi Stat

Membru milli jinvestu fi Stati o?ra (sentenza tal-10 ta' Frar 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel u Österreichische Salinen, C?436/08 u C?437/08, EU:C:2011:61, punt 50 u l-?urisprudenza ??itata).

46 F'dak li jirrigwarda l-kwistjoni jekk le?i?lazzjoni nazzjonali b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tikkostitwixxix restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital, g?andu ji?i rrilevat, kif ?ie spe?ifikat fil-punti 36 sa 38 ta' din is-sentenza, li meta kumpannija li g?andha s-sede tag?ha jew l-amministrazzjoni effettiva tag?ha fit-territorju Portugi? tir?ievi dividendi mqassma minn kumpannija li g?andha s-sede tag?ha jew l-amministrazzjoni effettiva tag?ha fl-istess territorju, u meta l-kumpannija li tqassam barra minn hekk tkun su??etta g?at-taxxa fuq il-kumpanniji u ma tkunx e?enti minn din tal-a??ar, il-kumpannija benefi?jarja ta' dawn id-dividendi tista' tnaqqashom mill-valur taxxabbli tag?ha. Tali tnaqqis huwa s?i? jew parzjali, skont jekk il-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 46(1)(b) u (c) tas-CIRC ji?ux issodisfatti jew le. Barra minn hekk, skont l-Artikolu 46(11) tas-SIRC, it-tnaqqis previst f'dan l-Artikolu 46(1) jitnaqqas g?al 50 % meta d-d?ul ikun ?ej minn profitti li ma jkunux ?ew effettivament intaxxati.

47 Min-na?a l-o?ra, il-kumpanniji li g?andhom is-sede jew l-amministrazzjoni effettiva tag?hom fit-territorju Portugi? u li jir?ievu dividendi minn kumpanniji li g?andhom is-sede jew l-amministrazzjoni effettiva tag?hom fi Stati terzi, b?ar-Repubblika tat-Tune?ija jew ir-Repubblika Libani?a, huma su??etti, f'dak li jirrigwarda d-dividendi r?evuti, g?all-IRC bir-rata stabbilita bil-li?i.

48 G?alhekk, ikun hemm ?elsien jew tnaqqis mit-taxxa doppja ekonomika tad-dividendi r?evuti minn kumpannija residenti meta l-kumpannija li tqassam id-dividendi tkun stabbilita fil-Portugall, filwaqt li dan ma jkunx il-ka? meta din il-kumpannija tkun stabbilita fi Stat terz, b?ar-Repubblika tat-Tune?ija jew ir-Repubblika Libani?a.

49 F'dan ir-rigward, huwa pa?ifiku li l-Konvenzioni Portugall-Tune?ija ma hijiex ta' natura li tevita tali trattament sfavorevoli. Fil-fatt, din il-konvenzioni tfittex biss li tnaqqas l-effetti tat-taxxa doppja g?all-kumpannija residenti benefi?jarja tad-dividendi, fir-rigward tat-taxxa fuq id-dividendi mi?bura fl-Istat ta' residenza tal-kumpannija li tqassam. Din il-konvenzioni ma tipprevedix sistema ta' ?elsien mit-taxxa doppja ekonomika tad-dividendi li tirri?ulta, g?all-kumpannija benefi?jarja, mit-tassazzjoni tal-kumpannija li tqassam fir-rigward tal-profitti li jantu?aw g?all-?las tad-dividendi. Min-na?a l-o?ra, ma ?iet konklu?a ebda konvenzioni g?all-?elsien mit-taxxa doppja bejn ir-Repubblika Portugi?a u r-Repubblika Libani?a.

50 Din id-differenza fit-trattament tista' tiddisswadi lill-kumpanniji residenti tal-Portugall milli jinvestu l-kapital tag?hom f'kumpanniji stabbiliti fi Stati terzi, b?ar-Repubblika tat-Tune?ija u r-Repubblika Libani?a. Fil-fatt, sa fejn id-d?ul mill-kapital li jori?ina minn Stati terzi huwa ttrattat, fuq livell fiskali, b'mod inqas favorevoli mid-dividendi mqassma minn kumpanniji stabbiliti fil-Portugall, l-ishma tal-kumpanniji stabbiliti fi Stati terzi huma inqas attraenti g?all-investituri li jirrisjedu fil-Portugall minn dawk ta' kumpanniji li g?andhom is-sede tag?hom f'dan l-Istat Membru (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-12 ta' Di?embru 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?446/04, EU:C:2006:774, punt 64, u tal-10 ta' Frar 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel u Österreichische Salinen, C?436/08 u C?437/08, EU:C:2011:61, punt 80).

51 Le?i?lazzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti ta' Stat Membru tista' twettaq tnaqqis s?i? jew parzjali tad-dividendi mill-valur taxxabbli tag?ha, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpannija residenti tal-istess Stat Membru, i?da ma tistax twettaq tali tnaqqis, meta l-kumpannija li tqassam tkun residenti ta' Stat terz, tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital bejn l-Istat Membri u l-Istati terzi li, b?ala prin?ipju, hija pprojbita mill-Artikolu 63 TFUE.

Fuq l-e?istenza ta' ?ustifikazzjoni

52 Skont l-Artikolu 65(1)(a) TFUE, id-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 63 madankollu ma g?andhomx jippre?udikaw id-dritt tal-Istati Membri li japplikaw id-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-li?i fiskali tag?hom li jag?mlu distinzjoni bejn persuni li j?allsu t-taxxa li ma humiex fl-istess sitwazzjoni rigward il-post ta' residenza tag?hom jew rigward il-post fejn il-kapital tag?hom ikun investit.

53 Din id-dispo?izzjoni, peress li tikkostitwixxi deroga mill-prin?ipju fundamentali tal-moviment liberu tal-kapital, g?andha ti?i interpretata b'mod strett. G?alhekk, hija ma tistax ti?i interpretata fis-sens li kull le?i?i?lazzjoni fiskali li tinvolvi distinzjoni bejn il-persuni taxxabbbli skont il-post fejn jirrisjedu jew l-Istat Membru li fih dawn jinvestu l-kapital tag?hom hija awtomatikament kompatibbli mat-Trattat. Fil-fatt, id-deroga prevista fl-Artikolu 65(1)(a) TFUE nnifisha hija limitata mill-Artikolu 65(3) TFUE, li jiprovo di li d-dispo?izzjonijiet nazzjonali msemmija fl-Artikolu 65(1) TFUE "m'g?andhomx jikkostitwixxu mezz ta' diskriminazzjoni arbitrarja jew restrizzjoni mo?bija fuq il-moviment liberu tal-kapital u ?lasijiet kif definit fl-Artikolu 63 [TFUE]" (sentenza tal-10 ta' April 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C?190/12, EU:C:2014:249, punti 55 u 56 u l-?urisprudenza ??itata).

54 G?alhekk, g?andha ssir distinzjoni bejn id-differenzi fit-trattament awtorizzati mill-Artikolu 65(1)(a) TFUE u d-diskriminazzjonijiet iprojbiti mill-Artikolu 65(3) TFUE. Issa, mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li, sabiex le?i?lazzjoni fiskali nazzjonali, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, tkun tista' titqies li hija kompatibbli mad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-moviment liberu tal-kapital, je?tie? li d-differenza fit-trattament tkun tikkon?erna sitwazzjonijiet li ma humiex paragunabbbli b'mod o??ettiv jew tkun i??ustifikata minn ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali (sentenza tal-10 ta' Mejju 2012, Santander Asset Management SGIIC et, C?338/11 sa C?347/11, EU:C:2012:286, punt 23 u l-?urisprudenza ??itata).

55 Minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li, fir-rigward ta' regola fiskali, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, inti?a g?all-?elsien jew g?at-tnaqqis tat-taxxa doppja ekonomika tal-profitti mqassma, is-sitwazzjoni ta' kumpannija azzjonista li tir?ievi dividendi li jori?inaw fi Stat terz hija paragunabbbli ma' dik ta' kumpannija azzjonista li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali, sa fejn, fi?ew? ka?ijiet, il-profitti mag?mula jistg?u, b?ala prin?ipju, ikunu su??etti g?al sensiela ta' taxxi (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta' Frar 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel u Österreichische Salinen, C?436/08 u C?437/08, EU:C:2011:61, punt 84 u l-?urisprudenza ??itata).

56 Il-?ustifikazzjoni tar-restrizzjoni tista', g?alhekk, tirrigwarda biss ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali. Huwa wkoll ne?essarju, f'dan il-ka?, li r-restrizzjoni tkun xierqa sabiex tiggarantixxi li jintla?aq l-g?an li hija tfittex li til?aq u li ma tmurx lil hinn minn dak li huwa me?tie? sabiex jintla?aq (sentenza tas-17 ta' Di?embru 2015, Timac Agro Deutschland, C?388/14, EU:C:2015:829, punt 29 u l-?urisprudenza ??itata).

57 F'dan ir-rigward, il-Gvern Portugi? u l-Gvern Svedi? isostnu li tali restrizzjoni hija ??ustifikata min-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontroll fiskali u li ti?i evitata l-frodi fiskali. Fil-fatt, il-possibbiltajiet li g?andhom l-awtoritajiet fiskali Portugi?i sabiex jiksbu l-informazzjoni ne?essarja bil-g?an li ji?guraw li l-kundizzjonijiet me?tie?a sabiex wie?ed jibbenefika mill-vanta?? fiskali inkwistjoni huma ssodisfatti, huma limitati, min?abba l-assenza, bejn ir-Repubblika Portugi?a, minn na?a, u r-Repubblika tat-Tune?ija jew ir-Repubblika Libani?a, min-na?a l-o?ra, ta' qafas ta' kooperazzjoni amministrattiva ekwivalenti g?al dak stabbilit bejn l-Istati Membri permezz tad-Direttiva 77/799, li kienet fis-se?? fid-data meta se??ew il-fatti inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali. Il-klaw?ola dwar l-iskambju ta' informazzjoni li tinsab fil-Konvenzjoni Portugall-Tune?ija ma hijiex vinkolanti u ebda konvenzjoni ta' dan it-tip ma ?iet konklu?a bejn ir-Repubblika Portugi?a u r-Repubblika Libani?a.

58 Mill-?urisprudenza jirri?ulta li jikkostitwixxu ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali li jistg?u

ji??ustifikaw restrizzjoni g?all-e?er?izzju tal-libertajiet ta' moviment iggarantiti mit-Trattat kemm il-?lieda kontra l-frodi (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tal-11 ta' Ottubru 2007, ELISA, C?451/05, EU:C:2007:594, punt 81) kif ukoll in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-18 ta' Di?embru 2007, A, C?101/05, EU:C:2007:804, punt 55, u tal-5 ta' Lulju 2012, SIAT, C?318/10, EU:C:2012:415, punt 36 u l-?urisprudenza ??itata).

59 F'dak li jirrigwarda, fl-ewwel lok, l-argumenti dwar in-ne?essità li ti?i evitata l-frodi fiskali, mill-?urisprudenza jirri?ulta li mi?ura nazzjonal li tirrestrin?i l-moviment liberu tal-kapital tista' tkun i??ustifikata minn tali ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali meta hija tirrigwarda spe?ifikament l-arren?amenti purament artifi?jali, li ma jirriflettux ir-realtà ekonomika, li l-uniku g?an tag?hom huwa l-eva?joni tat-taxxa normalment dovuta jew il-kisba ta' vanta?? fiskali fuq il-profitti ??enerati mill-attivitajiet imwettqa fit-territorju nazzjonal (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas-17 ta' Settembru 2009, Glaxo Wellcome, C?182/08, EU:C:2009:559, punt 89, u tat-3 ta' Ottubru 2013, C?282/12, Itelcar, EU:C:2013:629, punt 34 u l-?urisprudenza ??itata).

60 F'dan il-kuntest, is-sempli?i fatt li l-kumpannija li tqassam id-dividendi tinsab fi Stat terz ma jistax jistabbilixxi pre?unzjoni ?enerali ta' frodi fiskali u ji??ustifika mi?ura li tippre?udika l-e?er?izzju ta' libertà fundamentali ggarantita mit-Trattat (ara, b'analoi?ija, is-sentenza tad-19 ta' Lulju 2012, A, C?48/11, EU:C:2012:485, punt 32 u l-?urisprudenza ??itata).

61 F'dan il-ka?, il-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali teskludi b'mod ?enerali l-possibbiltà ta' ?elsien jew ta' tnaqqis tat-taxxa doppja ekonomika tad-dividendi, meta dawn id-dividendi jitqassmu minn kumpanniji stabiliti fi Stati terzi, ming?ajr ma tfittex spe?ifikament li timpedixxi a?ir li jikkonsisti fil-?olqien ta' arran?amenti purament artifi?jali, li ma jirriflettux ir-realtà ekonomika, inti?i g?all-eva?joni tat-taxxa normalment dovuta jew g?all-kisba ta' vanta?? fiskali.

62 F'dawn i?-irkustanzi, ir-restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital ma jistax ikun i??ustifikat minn motivi li jirrigwardaw in-ne?essità li ji?u evitati l-frodi u l-eva?joni fiskali.

63 F'dak li jirrigwarda, fit-tieni lok, in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, g?andu ji?i rrilevat li l-movimenti bejn l-Istati Membri u l-Istati terzi jid?lu f'kuntest ?uridiku differenti minn dak fis-se?? fi ?dan l-Unjoni u li l-qafas ta' kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri stabbilit mid-Direttiva 77/799, kif emendata bid-Direttiva tal-Kunsill 2006/98/KE, tal-20 ta' Novembru 2006 (?U 2006, L 363, p. 129), li kienet fis-se?? fid-data meta se??ew il-fatti inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, u mid-Direttiva tal-Kunsill 2011/16/UE, tal-15 ta' Frar 2011, dwar il-kooperazzjoni amministrativa fil-qasam tat-tassazzjoni u li t?assar id-direttiva 77/799/KEE (?U 2011, L 64, p. 1), ma je?istix bejn dawn l-awtoritajiet u l-awtoritajiet kompetenti ta' Stat terz, meta dan tal-a??ar ma jkun ?a ebda impenn ta' assistenza re?iproka (sentenza tal-10 ta' Frar 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel u Österreichische Salinen, C?436/08 u C?437/08, EU:C:2011:61, punti 65 u 66).

64 Minn ?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li, konsegwentement, meta l-le?i?lazzjoni ta' Stat Membru tissu??etta l-benefi??ju ta' sistema fiskali iktar vanta??u?a g?at-twettiq ta' kundizzjonijiet li l-osservanza tag?hom tista' ti?i vverifikata biss billi tinkiseb informazzjoni mill-awtoritajiet kompetenti ta' Stat terz, huwa, b?ala prin?ipju, le?ittimu g?al dan l-Istat Membru li jirrifjuta li jag?ti dan il-vanta?? jekk, b'mod partikolari min?abba l-assenza ta' obbligu f'konvenzjoni ta' dan l-Istat terz li jiprovo di informazzjoni, ikun impossibbli g?alih li jikseb din l-informazzjoni ming?and l-imsemmi Stat terz (sentenza tas-17 ta' Ottubru 2013, Welte, C?181/12, EU:C:2013:662, punt 63 u l-?urisprudenza ??itata).

65 F'dan il-ka?, mill-Artikolu 46(1)(a) tas-CIRC jirri?ulta li, meta kemm il-kumpannija li tqassam kif ukoll il-kumpannija benefi?jarja jkunu residenti tal-Portugall, it-tnaqqis s?i? tad-dividendi mill-valur taxxabbli jing?ata meta l-kumpannija li tqassam tkun su??etta g?at-taxxa fuq il-kumpanniji

jew g?at-taxxa msemmija fl-Artikolu 7 tas-CIRC. Skont l-Artikolu 46(8) tas-CIRC, il-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam g?andha ti?i ssodisfatta wkoll sabiex ikun jista' jing?ata l-benefi??ju tat-tnaqqis parzjali, meta l-kundizzjonijiet li g?alihom hija su??etta l-kumpannija benefi?jarja, previsti fl-Artikolu 46(1)(b) u (c) tas-CIRC, ma ji?ux issodisfatti.

66 G?aldaqstant, jista' jitqies li l-benefi??ju tat-tnaqqis s?i? jew parzjali, previst fil-paragrafu 1 u fil-paragrafu 8, rispettivament tal-Artikolu 46 tas-CIRC, jiddependi mill-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam, li l-awtoritajiet fiskali g?andhom ikunu f'po?izzjoni li jkunu jistg?u jivverifikaw li tkun ?iet issodisfatta.

67 F'dan ir-rigward, il-Konvenzjoni Portugall-Tune?ija, fl-Artikolu 25 tag?ha, intitolat "Skambju ta' informazzjoni", tistipula, b'mod partikolari, li l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati kontraenti g?andhom jiskambjaw l-informazzjoni ne?essarja sabiex japplikaw id-dispo?izzjonijiet ta' din il-konvenzjoni jew dawk tal-le?i?lazzjoni interna tal-Istati kontraenti dwar it-taxxi previsti mill-imsemmija konvenzjoni, fosthom l-IRC.

68 Hija l-qorti tar-rinviju li g?andha te?amina jekk l-obbligi li jirri?ultaw mill-Konvenzjoni Portugall-Tune?ija jistg?ux jippermettu lill-awtoritajiet fiskali Portugi?i jiksbu mir-Repubblika tat-Tune?ija l-informazzjoni li tqieg?dhom f'po?izzjoni li jivverifikaw li l-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam id-dividendi hija ssodisfatta. Jekk dan ikun il-ka?, ir-restrizzjoni li tirri?ulta mir-rifjut li jing?ata t-tnaqqis s?i? jew parzjali, previst fil-paragrafu 1 u fil-paragrafu 8, rispettivament, tal-Artikolu 46 tas-CIRC ma tistax tkun i??ustifikata min-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali.

69 Peress li, kif spe?ifikat il-qorti tar-rinviju, ebda konvenzjoni ta' assistenza re?iproka ma ?iet konklu?a bejn ir-Repubblika Portugi?a u r-Repubblika Libani?a, ir-rifjut li jing?ata t-tnaqqis s?i? jew parzjali, previst fil-paragrafu 1 u fil-paragrafu 8, rispettivament, tal-Artikolu 46 tas-CIRC, jista' jkun i??ustifikat min-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, jekk jirri?ulta li jkun impossibbli li tinkiseb mir-Repubblika Libani?a informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam id-dividendi hija ssodisfatta.

70 Madankollu, g?andu ji?i rrilevat ukoll li, skont l-Artikolu 46(11) tas-CIRC, it-tnaqqis previst fl-Artikolu 46(1) ta' dan il-kodi?i jitnaqqas g?al 50 % meta d-d?ul ikun ?ej minn profitti li ma jkunux ?ew effettivament intaxxati, ?lief meta l-benefi?jarju jkun kumpannija ta' ?estjoni ta' ishma mill-kapital azzjonarju.

71 Hija l-qorti tar-rinviju, li hija biss g?andha ?urisdizzjoni sabiex tinterpreta d-dritt nazzjonali, li g?andha tiddetermina jekk din id-dispo?izzjoni tistax ti?i applikata f'sitwazzjonijiet fejn l-issu??ettar g?at-taxxa fl-Istat ta' residenza tal-kumpannija li tqassam ma jistax ji?i vverifikat. Jekk dan ikun il-ka?, ir-ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali bba?ata fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali ma tistax ti?i invokata sabiex ti??ustifika r-restrizzjoni li tirri?ulta mir-rifjut li jing?ata t-tnaqqis parzjali, previst fl-Artikolu 46(11) tas-CIRC, fir-rigward ta' dividendi li jori?inaw mit-Tune?ija u mil-Libanu.

72 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?all-?dax u g?at-tanax-il domanda g?andha tkun li l-Artikoli 63 TFUE u 65 TFUE g?andhom ji?u interpretati fis-sens li:

- kumpannija stabbilita fil-Portugall, li tir?ievi dividendi minn kumpanniji stabbiliti fit-Tune?ija u fil-Libanu, rispettivamente, tista' tibba?a ru?ha fuq l-Artikolu 63 TFUE, sabiex tikkontesta t-trattament fiskali mog?ti lil dawn id-dividendi f'dan l-Istat Membru, ibba?at fuq le?i?lazzjoni li ma hijiex inti?a li tapplika esklu?ivament g?as-sitwazzjonijiet li fihom il-kumpannija benefi?jarja te?er?ita influwenza de?i?iva fuq il-kumpannija li tqassam;
- le?i?lazzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti ta' Stat Membru tista' twettaq tnaqqis s?i? jew parjali mill-valur taxxabbi tag?ha tad-dividendi r?evuti meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpannija residenti tal-istess Stat Membru, i?da ma tistax twettaq tali tnaqqis meta l-kumpannija li tqassam tkun residenti ta' Stat terz, tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital bejn l-Istat Membri u l-Istati terzi li, b?ala prin?ipju, hija pprojbita mill-Artikolu 63 TFUE;
- ir-rifjut li jing?ata tnaqqis s?i? jew parjali mill-valur taxxabbi tad-dividendi r?evuti, skont l-Artikolu 46(1) u (8) tas-CIRC, jista' jkun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta jirri?ulta li jkun impossibbli, g?all-awtoritajiet fiskali tal-Istat Membru li tieg?u l-kumpannija benefi?jarja hija residenti, li jiksbu mill-Istat terz li tieg?u l-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa ta' din il-kumpannija tal-a??ar hija ssodisfatta;
- ir-rifjut li jing?ata tnaqqis parjali skont l-Artikolu 46(11) tas-CIRC ma jistax ikun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta din id-dispo?izzjoni tista' ti?i applikata f'sitwazzjonijiet fejn l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam, fl-Istat li tieg?u hija residenti, ma jistax ji?i vverifikat, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tiddetermina.

Fuq l-interpretazzjoni tal-Artikolu 64 TFUE

73 Permezz tat-tlettax u l-erbatax-il domanda tag?ha, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 64(1) TFUE g?andux ji?i interpretat fis-sens li l-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, g?alkemm tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital ipprojbita, b?ala prin?ipju, mill-Artikolu 63 TFUE, hija awtorizzata b?ala restrizzjoni e?istenti fil-31 ta' Di?embru 1993, fis-sens tal-Artikolu 64(1) TFUE.

74 Skont l-Artikolu 64(1) TFUE, id-dispo?izzjoni jippre?udikawx l-applikazzjoni g?all-pajji?i terzi ta' restrizzjoni jekk l-Artikolu 64(1) TFUE g?andux ji?i interpretat fis-sens li l-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, g?alkemm tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital ipprojbita, b?ala prin?ipju, mill-Artikolu 63 TFUE, hija awtorizzata b?ala restrizzjoni e?istenti fil-31 ta' Di?embru 1993, fis-sens tal-Artikolu 64(1) TFUE.

75 G?alkemm il-kun?ett ta' "investimenti diretti" ma huwiex iddefinit mit-Trattat, huwa madankollu ?ie ddefinit fin-nomenklatura tal-movimenti tal-kapital li tinsab fl-Anness I tad-Direttiva tal-Kunsill 88/361/KEE, tal-24 ta' ?unju 1988, g?all-implimentazzjoni tal-Artikolu 67 tat-Trattat [artikolu m?assar mit-Trattat ta' Amsterdam] (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 10, Vol. 1, p. 10). Mill-elenku tal-“investimenti diretti” li jinsabu fl-ewwel taqsima tal-imsemmija nomenklatura u min-noti ta' spjega relatati mag?hom jirri?ulta li dan il-kun?ett jirrigwarda l-investimenti ta' kwalunkwe natura li jwettqu persuni fi?i?i jew ?uridi?i u li jservu sabiex jin?olqu u jin?ammu relazzjoni jekk l-Artikolu 64(1) TFUE g?andux ji?i interpretat fis-sens li l-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, g?alkemm tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital ipprojbita, b?ala prin?ipju, mill-Artikolu 63 TFUE, hija awtorizzata b?ala restrizzjoni e?istenti fil-31 ta' Di?embru 1993, fis-sens tal-Artikolu 64(1) TFUE).

76 F'dak li jirrigwarda l-ishma f'impri?i ?odda jew e?istenti kkostitwiti fil-forma ta' kumpanniji b'responsabbiltà limitata, kif jikkonfermaw in-noti ta' spjega msemmija fil-punt pre?edenti ta' din is-sentenza, l-g?an li jin?olqu jew li jin?ammu rabtiet ekonomi?i fit-tul jippre?upponi li l-ishma mi?muma mill-azzjonist jag?tuh, jew bis-sa??a tad-dispo?izzjonijiet tal-le?i?lazzjoni nazzjonali dwar il-kumpanniji b'responsabbiltà limitata, jew b'mod ie?or, il-possibbiltà li jipparte?ipa effettivamente fit-tmexxija ta' din il-kumpannija jew fil-kontroll tag?ha (sentenza tal-24 ta' Mejju 2007, Holböck, C?157/05, EU:C:2007:297, punt 35 u l-?urisprudenza ??itata).

77 Skont il-?urisprudenza, ir-restrizzjoni jippre?upponi li jinvolvi stabbiliment jew investimenti diretti, fis-sens tal-Artikolu 64(1) TFUE, jkopru mhux biss il-mi?uri nazzjonali li, fl-applikazzjoni tag?hom g?all-moviment tal-kapital lejn jew minn pажji?i terzi, jillimitaw l-istabbiliment jew l-investimenti, i?da wkoll dawk li jillimitaw il-?lasijiet ta' dividendi li jirri?ultaw minnhom (sentenza tat-13 ta' Novembru 2012, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?35/11, EU:C:2012:707, punt 103 u l-?urisprudenza ??itata).

78 Minn dan isegwi li restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital, b?at-trattament fiskali inqas vanta??u? ta' dividendi ta' ori?ini barranja, taqa' ta?t l-Artikolu 64(1) TFUE, sa fejn hija tirrigwarda ishma akkwistati sabiex jin?olqu jew jin?ammu rabtiet ekonomi?i fit-tul u diretti bejn l-azzjonist u l-kumpannija kkon?ernata u li jippermettu lill-azzjonist jipparte?ipa effettivamente fit-tmexxija ta' din il-kumpannija jew fil-kontroll tag?ha (sentenza tat-12 ta' Di?embru 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?446/04, EU:C:2006:774, punt 185, u tal-24 ta' Mejju 2007, Holböck, C?157/05, EU:C:2007:297, punt 37).

79 F'dan il-ka?, il-kaw?a prin?ipali tirrigwarda, minn na?a, it-trattament fiskali tad-dividendi mqassma minn Ciments de Gabès, li jirreferu g?all-ishma li jirrappre?entaw 98.72 % tal-kapital azzjonarju tal-kumpannija li tqassam. Tali holding huwa ta' natura li jag?ti lill-azzjonist il-possibbiltà li jipparte?ipa effettivamente fit-tmexxija tal-kumpannija li tqassam jew fil-kontroll tag?ha u, g?aldaqstant, jista' jitqies li huwa investiment dirett.

80 Min-na?a l-o?ra, il-kaw?a prin?ipali tirrigwarda t-trattament fiskali tad-dividendi mqassma minn Ciments de Sibline, li fiha l-kumpannija benefi?jarja ??omm direttamente 28.64 % tal-kapital azzjonarju. Tali holding jista' wkoll ikun ta' natura, su??ett g?al verifika mill-qorti tar-rinviju, li jag?ti lill-azzjonist il-possibbiltà li jipparte?ipa effettivamente fit-tmexxija tal-kumpannija li tqassam jew fil-kontroll tag?ha u, g?aldaqstant, jista' jitqies li huwa investiment dirett.

81 Mill-?urisprudenza jirri?ulta li l-kun?ett ta' "restrizzjoni[...] li [t]kun [t]e?ist[i] fil-31 ta' Di?embru 1993" jippre?upponi li l-kuntest ?uridiku li fih taqa' r-restrizzjoni inkwistjoni kien jifforma parti mill-ordinament ?uridiku tal-Istat Membru kkon?ernat b'mod mhux interrott minn dik id-data 'l quddiem. Fil-fatt, li kieku kien mod ie?or, Stat Membru kien ikun jista', fi kwalunkwe mument, jintrodu?i mill-?did restrizzjoni jippre?upponi li jipparte?ipa effettivamente fit-tmexxija tal-kumpannija li tqassam jew fil-kontroll tag?ha u, g?aldaqstant, jista' jitqies li huwa investiment dirett.

82 Mill-?urisprudenza jirri?ulta wkoll li, g?alkemm, b?ala prin?ipju, hija l-qorti nazzjonali li g?andha tiddetermina l-kontenut tal-le?i?lazzjoni e?istenti f'data stabbilità minn att tal-Unjoni, hija l-Qorti tal-?ustizzja li g?andha tipprovdi l-elementi ta' interpretazzjoni tal-kun?ett tad-dritt tal-Unjoni li jikkostitwixxi r-riferiment g?all-applikazzjoni ta' sistema derogatorja, prevista minn dan id-dritt, g?al le?i?lazzjoni nazzjonali "li [t]kun [t]e?ist[i]" f'data stabbilità (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-12 ta' Di?embru 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?446/04, EU:C:2006:774, punt 191, u tal-10 ta' April 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C?190/12, EU:C:2014:249, punt 47).

83 F'dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, b'mod partikolari permezz tal-erbatax-il domanda tag?ha, dwar l-impatt tal-introduzzjoni, wara l-31 ta' Di?embru 1993, tal-iskema ta' vanta??i fiskali g?all-investiment ta' natura kuntrattwali, prevista fl-Artikolu 41(5)(b) tal-EBF, u tal-iskema dwar id-dividendi li jkunu ?ejjin mill-pajji?i Afrikani bil-lingwa uffi?jali Portugi?a u minn Timor Leste, prevista fl-Artikolu 42 tal-EBF.

84 Issa peress li l-adozzjoni ta' dawn l-iskemi ma biddlitx il-qafas legali dwar it-trattament fiskali tad-dividendi li jkunu ?ejjin mit-Tune?ija u mil-Libanu, l-adozzjoni tag?hom ma affettwatx il-klassifikazzjoni b?ala restrizzjoni e?istenti tal-esklu?joni tad-dividendi m?allsa mill-kumpanniji stabbiliti f'dawn l-Istati terzi mill-possibbiltà li jibbenefikaw minn tnaqqis s?i? jew parjali mit-taxxa (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-18 ta' Di?embru 2007, A, C?101/05, EU:C:2007:804, punt 51).

85 Madankollu, g?andu ji?i e?aminat l-impatt tal-konklu?joni tal-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu fuq il-possibbiltà mog?tija lir-Repubblika Portugi?a mill-Artikolu 64(1) TFUE.

86 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i rrilevat li l-Artikolu 64(1) TFUE jistabbilixxi possibbiltà g?al Stat Membru li, fir-relazzjonijiet mal-Istati terzi, ikompli japplika r-restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital li jaqq?u fil-kamp ta' applikazzjoni *ratione materiae* ta' din id-dispo?izzjoni, anki jekk imorru kontra l-prin?ipju tal-moviment liberu tal-kapital stabbilit fl-Artikolu 63(1) TFUE, bil-kundizzjoni li huma kienu di?à je?isti fil-31 ta' Di?embru 1993 (sentenzi tat-12 ta' Di?embru 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?446/04, EU:C:2006:774, punt 187, u tal-24 ta' Mejju 2007, Holböck, C?157/05, EU:C:2007:297, punt 39).

87 Stat Membru jirrinunzja g?al tali possibbiltà meta huwa j?assar id-dispo?izzjonijiet li jag?tu lok g?ar-restrizzjoni kkon?ernata. Fil-fatt, l-Artikolu 64(1) TFUE ma jirrigwardax id-dispo?izzjonijiet li, filwaqt li huma essenzjalment identi?i g?al le?i?lazzjoni li kienet te?isti fil-31 ta' Di?embru 1993, introdu?ew ostakolu g?all-moviment liberu tal-kapital li, wara t-t?assir tal-le?i?lazzjoni pre?edenti, ma kienx g?adu je?isti (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-18 ta' Di?embru 2007, A, C?101/05, EU:C:2007:804, punt 49).

88 Stat Membru jirrinunzja g?al tali possibbiltà wkoll, meta jadotta dispo?izzjonijiet li jbiddlu l-lo?ika li fuqha kienet ibba?ata l-le?i?lazzjoni pre?edenti. F'dan ir-rigward, mill-?urisprudenza jirri?ulta li, fl-evalwazzjoni tal-possibbiltà li g?andu Stat Membru li jinvoka l-Artikolu 64(1) TFUE, l-aspetti li jirrigwardaw il-forma tal-att li jikkostitwixxi restrizzjoni huma sekondarji meta mqabbla mal-aspetti li jirrigwardaw is-sustanza ta' din ir-restrizzjoni. Fil-fatt, mi?ura nazzjonali adottata wara l-31 ta' Di?embru 1993 ma hijiex, g?al din ir-ra?uni biss, awtomatikament esklu?a mis-sistema derogatorja prevista fl-Artikolu 64(1) TFUE. Fil-fatt, dispo?izzjonijiet li, fis-sustanza tag?hom, ikunu identi?i g?al le?i?lazzjoni pre?edenti jew li jkunu limitata g?at-tnaqqis jew g?at-tne??ija ta' ostakolu g?all-e?er?izzju tad-drittijiet u tal-libertajiet Komunitarji li jinsabu fil-le?i?lazzjoni pre?edenti, jaqq?u ta?t din is-sistema, i?da huma esklu?i minnha d-dispo?izzjonijiet li jkunu bba?ati fuq lo?ika differenti minn dik tad-dritt pre?edenti u li jistabbilixxu pro?eduri ?odda (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-12 ta' Di?embru 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?446/04, EU:C:2006:774, punt 192, u tal-24 ta' Mejju 2007, Holböck, C?157/05, EU:C:2007:297, punt 41).

89 Issa f'dawn i?-irkustanzi g?andu jitqies li Stat Membru jirrinunzja g?all-possibbiltà prevista fl-Artikolu 64(1) TFUE wkoll meta, ming?ajr ma j?assar jew jemenda formalment il-le?i?lazzjoni e?istenti, huwa jikkonkludi ftehim internazzjonali, b?al ftehim ta' asso?jazzjoni, li jipprevedi, f'dispo?izzjoni li g?andha effett dirett, liberalizzazzjoni ta' kategorija tal-kapital prevista f'dan l-Artikolu 64(1). Konsegwentement, din l-emenda tal-qafas legali g?andha ti?i assimilata, fl-effetti tag?ha fuq il-possibbiltà li ji?i invokat l-Artikolu 64(1) TFUE, mal-introduzzjoni ta' le?i?lazzjoni ?dida, li hija bba?ata fuq lo?ika differenti minn dik tal-le?i?lazzjoni e?istenti.

90 Fil-fatt, liberalizzazzjoni tal-moviment tal-kapital prevista minn ftehim internazzjonali ti??a??ad minn kull effett utli jekk, fis-sitwazzjonijiet fejn dan il-ftehim jmur kontra le?i?lazzjoni ta' Stat Membru, dan tal-a??ar ikun jista' jkompli jaapplika din il-le?i?lazzjoni bis-sa??a tal-Artikolu 64(1) TFUE.

91 G?aldaqstant, il-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu g?andhom ji?u interpretati sabiex ji?i ddeterminat jekk dawn il-ftehimiet jipprevedux, f'dispo?izzjonijiet li g?andhom effett dirett, liberalizzazzjoni tal-investimenti diretti kkon?ernati mis-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

92 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?at-tlettax u g?all-erbatax-il domanda g?andha tkun li I-Artikolu 64 (1) TFUE g?andu ji?i interpretat fis-sens li:

- peress li l-adozzjoni tal-iskema ta' vanta??i fiskali g?all-investimenti ta' natura kuntrattwali, prevista fl-Artikolu 41(5)(b) tal-EBF, u tal-iskema dwar id-dividendi li jkunu ?ejjin mill-pajji?i Afrikani bil-lingwa uffi?jali Portugi?a u minn Timor Leste, prevista fl-Artikolu 42 tal-EBF, ma biddlitx il-qafas legali dwar it-trattament fiskali tad-dividendi li jkunu ?ejjin mit-Tune?ija u mil-Libanu, l-adozzjoni tal-imsemmija skemi ma affettwatx il-klassifikazzjoni b?ala restrizzjoni e?istenti tal-esklu?joni tad-dividendi m?allsa mill-kumpanniji stabbiliti f'dawn l-Istati terzi mill-possibbiltà li jibbenefikaw minn tnaqqis s?i? jew parjali;
- Stat Membru jirrinunzja g?all-possibbiltà prevista fl-Artikolu 64(1) TFUE meta, ming?ajr ma j?assar jew jemenda formalment il-le?i?lazzjoni e?istenti, huwa jikkonkludi ftehim internazzjonali, b?al ftehim ta' asso?azzjoni, li jipprevedi, f'dispo?izzjoni li g?andha effett dirett, liberalizzazzjoni ta' kategorija ta' kapital prevista f'dan l-Artikolu 64(1); konsegwentement, tali emenda tal-qafas legali g?andha ti?i assimilata, fl-effetti tag?ha fuq il-possibbiltà li ji?i invokat l-Artikolu 64(1) TFUE, mal-introduzzjoni ta' le?i?lazzjoni ?dida, li hija bba?ata fuq lo?ika differenti minn dik tal-le?i?lazzjoni e?istenti.

Fuq l-interpretazzjoni tal-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu

93 Permezz tal-ewwel sal-g?axar domandi, il-qorti tar-rinviju tfittex li ssir taf, essenzjalment, jekk id-dispo?izzjonijiet tal-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li jipprekludu le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti tal-Portugall tista' tnaqqas mill-valur taxxabbi tag?ha d-dividendi r?evuti minn kumpannija residenti ta' dan l-istess Stat Membru, i?da ma tistax tnaqqas id-dividendi mqassma minn kumpannija residenti tat-Tune?ija jew tal-Libanu.

94 Preliminarjament, g?andu jitfakkli li, skont ?urisprudenza stabbilita, trattat internazzjonali g?andu ji?i interpretat mhux biss skont it-termini li fihom huwa fformulat, i?da wkoll fid-dawl tal-g?anijiet tieg?u. F'dan ir-rigward, l-Artikolu 31 tal-Konvenzjoni ta' Vjenna dwar il-li?i tat-trattati, tat-23 ta' Mejju 1969 (?abra tat-Trattati tan-Nazzjonijiet Uniti, Vol. 1155, p. 331) jispe?ifika li trattat g?andu ji?i interpretat bona fide, skont is-sens ordinarju li g?andu jing?ata lit-termini tieg?u fil-kuntest tag?hom, u fid-dawl tas-su??ett u tal-g?an tieg?u (ara, f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenza tal-25 ta' Frar 2010, Brita, C?386/08, EU:C:2010:91, punti 42 u 43 u l-?urisprudenza ??itata).

95 F'dak li jirrigwarda l-kwistjoni tal-effett dirett tad-dispo?izzjonijiet ta' ftehim fl-ordinament ?uridiku tal-partijiet, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li meta din il-kwistjoni ma tkunx ?iet irregolata fil-ftehim inkwistjoni, hija l-Qorti tal-?ustizzja li g?andha tidde?iedi dwarha bl-istess mod b?alma tidde?iedi kull kwistjoni o?ra ta' interpretazzjoni relatata mal-applikazzjoni ta' ftehimiet fl-Unjoni (sentenza tal-14 ta' Di?emburu 2006, Gattoussi, C?97/05, EU:C:2006:780, punt 24 u l-?urisprudenza ??itata). Dan huwa l-ka? kemm fir-rigward tal-Ftehim KE-Tune?ija kif ukoll fir-

rigward tal-Ftehim KE-Libanu.

96 Skont ?urisprudenza stabbilita, dispo?izzjoni ta' ftehim konklu? mill-Unjoni ma' Stati terzi g?andha titqies li g?andha effett dirett meta, fid-dawl tat-termini tag?ha kif ukoll tal-g?an u tan-natura ta' dan il-ftehim, hija timponi obbligu ?ar u pre?i? li mhuwiex su??ett, fl-e?ekuzzjoni jew fl-effetti tieg?u, g?all-adozzjoni ta' ebda att sussegwenti (ara f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-27 ta' Settembru 2001, Gloszczuk, C?63/99, EU:C:2001:488, punt 30; tat-8 ta' Meijj 2003, Wählergruppe Gemeinsam, C?171/01, EU:C:2003:260, punt 54; tat-12 ta' April 2005, Simutenkov, C?265/03, EU:C:2005:213, punt 21, u tal-14 ta' Di?embru 2006, Gattoussi, C?97/05, EU:C:2006:780, punt 25).

Fuq il-Ftehim KE-Tune?ija

- Fuq id-dispo?izzjonijiet rilevanti (l-ewwel u t-tielet domandi)

97 Permezz tal-ewwel u tat-tielet domandi tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikoli 31 u 34 tal-Ftehim KE-Tune?ija g?andhomx effett dirett u, fil-ka? ta' risposta affermattiva, jekk is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqax ta?t dawn id-dispo?izzjonijiet.

98 Peress li, kif ?ie spjegat fil-punt 91 ta' din is-sentenza, l-interpretazzjoni tal-Ftehim KE-Tune?ija g?andha tippermetti li ji?i ddeterminat jekk dan il-ftehim jipprevedix, f'dispo?izzjonijiet li g?andhom effett dirett, liberalizzazzjoni tal-investimenti diretti kkon?ernati mis-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ma hemmx lok li ting?ata risposta g?all-ewwel domanda tal-qorti tar-rinviju, dwar l-Artikolu 31 tal-imsemmi ftehim, li jirrigwarda d-dritt ta' stabbiliment u s-servizzi.

99 F'dak li jirrigwarda l-Artikolu 34 tal-Ftehim KE-Tune?ija, g?andu ji?i kkonstatat li dan l-artikolu jistabbilixxi, fil-paragrafu 1 tieg?u, f'termini ?ari, pre?i?i u inkundizzjonati, obbligu tal-Komunità u tar-Repubblika tat-Tune?ija li ji?guraw, fir-rigward tat-tran?azzjonijiet fil-kont kapitali u mid-d?ul fis-se?? tal-imsemmi ftehim, il-moviment liberu tal-kapital li jikkon?erna l-investimenti diretti fit-Tune?ija, mag?mula minn kumpanniji kkostitwiti skont il-le?i?lazzjoni fis-se??, kif ukoll il-likwidazzjoni u r-ripatriazzjoni tal-qlig? minn dawn l-investimenti u ta' kull profitt li jirri?ulta minnhom.

100 Din id-dispo?izzjoni tistabbilixxi obbligu ta' ri?ultat pre?i?, li jista' ji?i invokat minn parti f'kaw?a quddiem qorti nazzjonali sabiex titlob lil din tal-a??ar teskludi d-dispo?izzjonijiet li jag?tu lok g?al ostakolu g?all-moviment liberu tal-kapital jew tapplika fil-konfront tag?ha l-le?i?lazzjoni, li n-nuqqas ta' applikazzjoni tag?ha jag?ti lok g?al dan l-ostakolu g?all-moviment liberu tal-kapital, ming?ajr ma jkun me?tie? li ji?u adottati mi?uri ta' applikazzjoni addizzjonali g?al dan il-g?an (ara, b'analo?ija, is-sentenzi tas-27 ta' Settembru 2001, Kondova, C?235/99, EU:C:2001:489, punt 34, u tas-27 ta' Settembru 2001, Barkoci u Malik, C?257/99, EU:C:2001:491, punt 34).

101 Il-konstatazzjoni li l-prin?ipju ta' moviment liberu tal-kapital li jikkon?erna l-investimenti diretti fit-Tune?ija, stabbilit fl-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija, jista' jirregola direttament is-sitwazzjoni tal-individwi ma huwiex ikkonfutat mill-Artikolu 34(2) ta' dan il-ftehim.

102 Fil-fatt, l-Artikolu 34(1) tal-imsemmi ftehim, li skontu l-partijiet g?andhom jikkonsultaw lil xulxin bil-g?an li jiffa?ilitaw il-moviment tal-kapital bejn il-Komunità u r-Repubblika tat-Tune?ija u jilliberalizzawh g?alkollox meta ji?u ssodisfatti l-kundizzjonijiet me?tie?a, g?andu ji?i interpretat fis-sens li jirreferi g?al liberalizzazzjoni ulterjuri tal-movimenti tal-kapital mhux previsti fl-Artikolu 34(1) tal-istess ftehim.

103 Barra minn hekk, tali konstatazzjoni tal-effett dirett tal-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija ma hijiex kontradetta mis-su??ett u mill-iskop ta' dan il-ftehim. Fil-fatt, g?andu ji?i enfasizzat li l-

imsemmi ftehim, skont I-Artikolu 1(1) tieg?u, jistabbilixxi asso?jazzjoni bejn il-Komunità u I-Istati Membri tag?ha, minn na?a, u r-Repubblika tat-Tune?ija, min-na?a I-o?ra. L-g?an tal-Ftehim KE-Tune?ija, li, kif jirri?ulta mill-Artikolu 1(2) tieg?u, huwa, b'mod partikolari, li jistabbilixxi I-kundizzjonijiet tal-liberalizzazzjoni progressiva tal-kapital, isostni I-interpretazzjoni li, minn na?a, I-movimenti tal-kapital previsti fl-Artikolu 34(1) ta' dan il-ftehim jibbenefikaw minn liberalizzazzjoni mid-d?ul fis-se?? tal-imsemmi ftehim, u, min-na?a I-o?ra, I-movimenti tal-kapital I-o?ra ser ji?u progressivament liberalizzati, skont I-Artikolu 34(2) tal-imsemmi ftehim.

104 F'dawn i?-?irkustanzi, g?andu jitqies li I-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija g?andu effett dirett u jista' ji?i invokat minn individwu quddiem qorti.

105 Konsegwentement, g?andu ji?i vverifikat jekk sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqax ta?t I-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija.

106 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i kkonstatat li skont it-termini tieg?u, I-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija jirreferi g?at-tran?azzjonijiet fil-kont kapitali u jirrigwarda I-investimenti diretti fit-Tune?ija, mag?mula minn kumpanniji kkostitwiti skont il-le?i?lazzjoni fis-se??, kif ukoll il-likwidazzjoni u r-ripatriazzjoni tal-qlig? minn dawn I-investimenti u ta' kull profitt li jirri?ulta minnhom.

107 Issa r-ri?ezzjoni minn kumpannija residenti tal-Portugall ta' dividendi minn kumpannija residenti tat-Tune?ija, min?abba ?-?amma ta' holding li jirrapre?enta 98.72 % tal-kapital azzjonarju tal-kumpannija li tqassam, taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-imsemmija dispo?izzjoni. Fil-fatt, kif ?ie kkonstatat fil-punt 79 ta' din is-sentenza, tali holding jista' jitqies li huwa investiment dirett u r-ri?ezzjoni ta' dividendi relatata ma' dan il-holding taqa' ta?t il-kun?ett ta' "ripatriazzjoni tal-profitti" li jirri?ultaw minnu.

108 Konsegwentement, g?andu jitqies li sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqa' ta?t I-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija.

109 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?at-tielet domanda g?andha tkun li I-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija g?andu ji?i interpretat fis-sens li g?andu effett dirett u jista' ji?i invokat f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li fiha kumpannija residenti tal-Portugall tir?ievi dividendi minn kumpannija residenti tat-Tune?ija min?abba I-investiment dirett li hija g?amlet fil-kumpannija li tqassam, bil-g?an li ji?i kkontestat it-trattament fiskali mog?ti lil dawn id-dividendi fil-Portugall.

110 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet mag?mula fil-punt 98 ta' din is-sentenza, ma hemmx lok li ting?ata risposta g?at-tieni domanda.

– Fuq il-portata tal-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija (ir-raba' sas-sitt domandi)

111 Permezz tar-raba' sas-sitt domandi tag?ha, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk I-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija, moqri flimkien mal-Artikolu 89 ta' dan il-ftehim, g?andux ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti ta' Stat Membru tista' twettaq tnaqqis s?i? jew parjali mill-valur taxxabbi tag?ha tad-dividendi r?evuti, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpannija residenti tal-istess Stat Membru, i?da ma tistax twettaq tali tnaqqis meta I-kumpannija li tqassam tkun residenti tat-Tune?ija.

112 Kif ?ie kkonstatat fil-punt 48 ta' din is-sentenza, skont il-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ikun hemm ?elsien jew tnaqqis mit-taxxa doppja ekonomika tad-dividendi r?evuti minn kumpannija residenti meta I-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi tkun stabbilita fil-Portugall,

filwaqt li dan ma jkunx il-ka? meta l-kumpannija li tqassam id-dividendi tkun stabbilita fit-Tune?ija.

113 Din id-differenza fit-trattament tista' tiddisswadi lill-kumpanniji residenti tal-Portugall milli jwettqu investimenti diretti f'kumpanniji stabbiliti fit-Tune?ija. Fil-fatt, sa fejn id-d?ul minn kapital li jkun ?ej minn dan l-Istat terz huwa su??ett g?al trattament fiskali inqas favorevoli minn dak mog?ti lid-dividendi mqassma minn kumpanniji stabbiliti fil-Portugall, l-ishma tal-kumpanniji stabbiliti fit-Tune?ija jkunu inqas attraenti g?all-investituri li jirrisjedu fil-Portugall minn dawk ta' kumpanniji li g?andhom is-sede tag?hom f'dan l-Istat Membru (ara, b'analo?ija, is-sentenzi tat-12 ta' Di?embru 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?446/04, EU:C:2006:774, punt 64, u tal-10 ta' Frar 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel u Österreichische Salinen, C?436/08 u C?437/08, EU:C:2011:61, punt 80).

114 Tali trattament ?vanta??u? g?alhekk jikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital, li, b?ala prin?ipju, hija pprojbita, f'dak li jirrigwarda l-investimenti diretti u, b'mod partikolari, ir-ripatrijazzjoni tal-qlig? minn dawn l-investimenti, mill-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija.

115 G?andu ji?i vverifikat ukoll jekk, kif tistaqsi, essenzjalment, il-qorti tar-rinviju permezz tal?ames domanda tag?ha, l-effett tal-Artikolu 34(1) ta' dan il-ftehim huwiex limitat, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, mill-Artikolu 89 tal-imsemmi ftehim.

116 Qabelxejn, f'dak li jirrigwarda l-ewwel in?i? tal-Artikolu 89 tal-Ftehim KE-Tune?ija, li skontu l-ebda dispo?izzjoni ta' dan il-ftehim ma g?andu jkollha l-effett li testendi l-vanta??i mog?tiya minn parti fil-qasam fiskali fi kwalunkwe ftehim jew arran?ament internazzjonali li hija marbuta bih din il-parti, huwa bi??ejed li ji?i rrilevat li l-projbizzjoni tar-restrizzjoni kkonstatata fil-punti pre?edenti ta' din is-sentenza tirri?ulta mill-Ftehim KE-Tune?ija nnifsu u ma jirri?ultax mill-estensjoni tal-vanta??i previsti minn ftehim jew arran?ament internazzjonali ie?or. Barra minn hekk, kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 87 tal-konklu?jonijiet tieg?u, SECIL ma tfittixx li tikseb vanta?? mog?ti mir-Repubblika Portugi?a fi ftehim jew arran?ament internazzjonali ie?or.

117 Barra minn hekk, f'dak li jirrigwarda t-tieni in?i? tal-Artikolu 89 tal-Ftehim KE-Tune?ija, li skontu l-ftehim ma g?andux l-effett li jimpedixxi l-adozzjoni jew l-applikazzjoni, minn parti, ta' kwalunkwe mi?ura ma?suba g?all-evitar tal-frodi jew l-eva?joni fiskali, g?andu jitqies li, sabiex l-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija jkun jista' j?omm l-effett utli tieg?u, it-tieni in?i? tal-Artikolu 89 ta' dan il-ftehim g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-mi?uri li jaqg?u fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-dispo?izzjoni huma dawk li huma ma?suba spe?ifikament g?all-evitar tal-frodi jew l-eva?joni fiskali.

118 Issa kif ?ie spe?ifikat fil-punt 61 ta' din is-sentenza, il-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali teskludi b'mod ?enerali l-possibbiltà li jinkiseb vanta?? fiskali li jikkonsisti fil-?elsien jew fit-tnaqqis tat-taxxa doppja ekonomika tad-dividendi meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpanniji stabbiliti, b'mod partikolari, fit-Tune?ija, ming?ajr ma tfittex spe?ifikament li timpedixxi a?ir li jikkonsisti fil-?olqien ta' arran?amenti puramente artifi?jali, li ma jirriflettux ir-realità ekonomika, inti?i g?all-eva?joni tat-taxxa normalment dovuta jew g?all-kisba ta' vanta?? fiskali.

119 Peress li, su??ett g?al verifika mill-qorti tar-rinviju, il-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma taqax ta?t mi?uri ma?suba g?all-evitar tal-frodi jew l-eva?joni fiskali, is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma taqax ta?t l-ipote?i prevista fit-tieni in?i? tal-Artikolu 89 tal-Ftehim KE-Tune?ija.

120 Fl-a??ar nett, it-tielet in?i? tal-Artikolu 89 tal-Ftehim KE-Tune?ija jipprovdli li dan il-ftehim ma g?andux l-effett li jostakola d-dritt ta' parti li tapplika d-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-le?i?lazzjoni fiskali tag?ha g?all-persuni taxxabqli li ma humiex f'sitwazzjoni identika f'dak li jirrigwarda l-post ta' residenza tag?hom. Issa, f'dan ir-rigward, huwa bi??ejed li ji?i rrilevat li l-le?i?lazzjoni inkwistjoni

fil-kaw?a prin?ipali tag?mel distinzjoni mhux skont ir-residenza tal-persuna taxxabbli, ji?ifieri I-kumpannija benefi?jarja tad-dividendi, i?da tabil?aqq skont il-post ta' residenza tal-kumpannija li tqassam id-dividendi, u g?alhekk, skont il-post fejn huwa investit il-kapital tal-persuna taxxabbli. Konsegwentement, is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali lanqas ma taqa' ta?t I-ipote?i prevista fit-tielet in?i? tal-Artikolu 89 tal-Ftehim KE-Tune?ija.

121 G?aldaqstant, ir-risposta li g?andha ting?ata g?all-?ames domanda g?andha tkun li I-effett tal-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija ma huwiex limitat, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, mill-Artikolu 89 ta' dan il-ftehim.

122 Permezz tas-sitt domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk it-trattament restrittiv mog?ti lid-dividendi kkon?ernati jistax madankollu jkun i??ustifikat min-ne?essità li ti?i ppre?ervata I-effika?ja tal-kontrolli fiskali, min?abba, b'mod partikolari, I-assenza, bejn ir-Repubblika Portugi?a u r-Repubblika tat-Tune?ija, ta' qafas ta' kooperazzjoni amministrativa ekwivalenti g?al dak stabbilit bejn I-Istati Membri permezz tad-Direttiva 77/799, li kienet fis-se?? fid-data meta se??ew il-fatti inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

123 G?all-finijiet li ji?i de?i? jekk ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali li tirrigwarda n-ne?essità li ti?i ppre?ervata I-effika?ja tal-kontrolli fiskali tistax ti??ustifika restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital, iggarantit fl-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija, dan il-ftehim g?andu ji?i analizzat fid-dawl tal-iskop u tal-kuntest tieg?u, konformement mal-?urisprudenza mfakkra fil-punt 94 ta' din is-sentenza.

124 Skont I-Artikolu 1 tieg?u, il-Ftehim KE-Tune?ija li jwaqqaf asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u I-Istati Membri tag?ha, fuq na?a, u r-Repubblika tat-Tune?ija, fuq in-na?a I-o?ra, ifittem, b'mod partikolari, li jsa??a? ir-relazzjonijiet bejn il-partijiet, li jistabbilixxi I-kundizzjonijiet tal-liberalizzazzjoni progressiva tal-kummer? fil-merkanzija, fis-servizzi u fil-kapital, kif ukoll li jiffavorixxi I-kummer? u li ji?gura I-espansjoni ta' relazzjonijiet ekonomi?i u so?jali bbilan?jati bejn il-partijiet.

125 Dan il-ftehim ma huwiex inti? g?all-?olqien ta' suq intern, paragunabbli ma' dak li huwa stabbilit mit-Trattat FUE, u lanqas g?at-twettiq, b?all-Ftehim dwar i?-?ona Ekonomika Ewropea, tat-2 ta' Mejju 1992 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolo 11, Vol. 52, p. 3, iktar 'il quddiem il-“Ftehim ?EE”), bl-iktar mod komplet possibbli, tal-moviment liberu tal-merkanzija, tal-persuni, tas-servizzi u tal-kapital, b'mod li s-suq intern imwettaq fit-territorju tal-Unjoni ji?i esti? g?all-Istati li huma partijiet f'dan il-ftehim (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-23 ta' Settembru 2003, Ospelt u Schlössle Weissenberg, C?452/01, EU:C:2003:493, punt 29).

126 Issa peress li n-ne?essità li ti?i ?gurata I-effika?ja tal-kontrolli fiskali hija a??ettata b?ala ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali li tista' ti??ustifika restrizzjoni g?all-libertajiet iggarantiti mit-Trattat FUE u mill-Ftehim ?EE, tali ?ustifikazzjoni g?andha, a fortiori, ti?i a??ettata fil-kuntest tal-Ftehim KE-Tune?ija.

127 Fil-fatt, kif irrileva I-Avukat ?enerali fil-punt 125 tal-konklu?jonijiet tieg?u, jidher li huwa esklu?, fid-dawl tal-iskop u tal-kuntest tal-Ftehim KE-Tune?ija, li I-partijiet fl-imsemmi ftehim riedu jag?tu libertà totali lill-moviment tal-kapital bejn I-Unjoni u t-Tune?ija, filwaqt li jistg?u ji?u imposti restrizzjonijiet kemm fir-relazzjonijiet bejn I-Istati Membri kif ukoll fir-relazzjonijiet bejn I-Istati Membri tal-Unjoni u I-Istat I-o?ra li huma partijiet fil-Ftehim ?EE.

128 F'dawn i?-irkustanzi, l-anali?i mag?mula fil-punti 63 sa 68, 70 u 71 ta' din is-sentenza tista' ti?i trasposta g?all-anali?i li qieg?da ssir fil-kuntest tal-evalwazzjoni tal-?ustifikazzjoni tar-restrizzjoni g?all-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija, filwaqt li dan il-ftehim ma ppreveda ebda obbligu g?ar-Repubblika tat-Tune?ija li tiprovdni informazzjoni lill-awtoritajiet Portugi?i.

129 G?aldaqstant, l-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija g?andu ji?i interpretat fis-sens li:

- le?i?lazzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti ta' Stat Membru tista' twettaq tnaqqis s?i? jew parzjali mill-valur taxxabbli tag?ha tad-dividendi r?evuti, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpannija residenti tal-istess Stat Membru, i?da ma tistax twettaq tali tnaqqis meta l-kumpannija li tqassam tkun residenti tat-Tune?ija, tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital, li, b?ala prin?ipju, hija pprojbita, f'dak li jirrigwarda l-investimenti diretti u, b'mod partikolari, ir-ripatriazzjoni tal-qlig? minn dawn l-investimenti, mill-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija;
- l-effett ta' din id-dispo?izzjoni ma huwiex limitat, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, mill-Artikolu 89 tal-Ftehim KE-Tune?ija;
- ir-rifjut li jing?ata, skont l-Artikolu 46(1) u (8) tas-CIRC, tnaqqis s?i? jew parzjali tad-dividendi r?evuti mill-valur taxxabbli tal-kumpannija benefi?jarja jista' jkun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta jirri?ulta li jkun impossibbli, g?all-awtoritajiet fiskali tal-lstat Membru li tieg?u l-kumpannija benefi?jarja hija residenti, li jiksbu mir-Repubblika tat-Tune?ija, li hija l-lstat li tieg?u l-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam l-imsemmija dividendi hija ssodisfatta;
- ir-rifjut li jing?ata tali tnaqqis parzjali, skont l-Artikolu 46(11) tas-CIRC, ma jistax ikun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta din id-dispo?izzjoni tista' ti?i applikata f'sitwazzjonijiet fejn l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam fit-Tune?ija, li hija l-lstat li tieg?u din il-kumpannija hija residenti, ma jistax ji?i vverifikat, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tiddetermina.

Fuq il-Ftehim KE-Libanu

- Fuq l-effett dirett tal-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu (is-seba' domanda)

130 Permezz tas-seba' domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu g?andux effett dirett u jistax, fid-dawl tal-Artikolu 33 tal-imsemmi ftehim, ji?i invokat fil-kaw?a prin?ipali.

131 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i kkonstatat li, billi jistipula li, fil-kuntest tad-dispo?izzjonijiet tal-Ftehim KE-Libanu, u bla ?sara g?all-Artikoli 33 u 34 ta' dan tal-a??ar, bejn il-Komunità, minn na?a, u r-Repubblika Libani?a, min-na?a l-o?ra, ma g?andu jkun hemm l-ebda restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital u lanqas ma g?andu jkun hemm kwalunkwe diskriminazzjoni bba?ata fuq in-nazzjonalità jew fuq il-post ta' residenza ta?-?ittadini tag?hom jew fuq il-post fejn ji?i investit dan il-kapital, l-Artikolu 31 ta' dan il-ftehim jistabbilixxi, f'termini ?ari u inkundizzjonati, obbligu ta' ri?ultat pre?i?, li jista ji?i invokat minn parti f'kaw?a quddiem il-qrati, sabiex titlob li ji?u esklu?i d-dispo?izzjonijiet li jag?tu lok g?ar-restrizzjoni jew g?ad-diskriminazzjoni jew li ti?i applikata fil-konfront tag?ha l-le?i?lazzjoni li n-nuqqas ta' applikazzjoni tag?ha jag?ti lok g?al din ir-restrizzjoni jew id-diskriminazzjoni, ming?ajr ma jkun me?tie? li ji?u adottati mi?uri ta' applikazzjoni addizzjonal g?al dan il-g?an (ara, b'analo?ija, is-sentenzi tas-27 ta' Settembru 2001, Kondova,

132 Huwa minnu li l-portata tal-obbligu li jirri?ulta mill-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu hija limitata mill-klaw?ola ta' salvagwardja prevista fl-Artikolu 33(1) ta' dan il-ftehim. Madankollu, tali e??ezzjoni ma tistax tipprekludi li l-imsemmi Artikolu 31 jag?ti drittijiet lill-individwi li huma jistg?u jinvokaw quddiem il-qrati (ara, b'analo?ija, is-sentenza tat-18 ta' Di?embru 2007, A, C?101/05, EU:C:2007:804, punt 26).

133 Il-konstatazzjoni li l-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu g?andu effett dirett ma hijiex kontradetta mis-su??ett u mill-iskop ta' dan il-ftehim. Fil-fatt, g?andu ji?i enfasizzat li l-Ftehim KE-Libanu, skont l-Artikolu 1(1) tieg?u, jistabbilixxi asso?jazzjoni bejn il-Komunità u l-Istati Membri tag?ha, minn na?a, u r-Repubblika Libani?a, min-na?a l-o?ra. L-g?an ta' dan il-ftehim, li, kif jirri?ulta mill-Artikolu 1(2) tieg?u, huwa, b'mod partikolari, li jistabbilixxi l-kundizzjonijiet tal-liberalizzazzjoni progressiva tal-kummer? fil-kapital, isostni l-interpretazzjoni li l-movimenti tal-kapital li ma jaqg?ux fil-kamp ta' applikazzjoni tal-klaw?ola ta' salvagwardja, prevista fl-Artikolu 33(1) tal-imsemmi ftehim jibbenefikaw minn liberalizzazzjoni mid-d?ul fis-se?? tal-istess ftehim.

134 F'dak li jirrigwarda l-possibbiltà li ji?i invokat l-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, g?andu tabil?aqq ji?i rrilevat li, skont l-Artikolu 33(1) ta' dan il-ftehim, l-Artikolu 31 ta' dan tal-a??ar ma g?andux jostakola l-applikazzjoni tar-restrizzjonijiet e?istenti bejn il-Komunità u r-Repubblika Libani?a fid-data tad-d?ul fis-se?? tal-imsemmi ftehim firrigward tal-movimenti tal-kapital bejniethom li jinvolvi investimenti diretti, b?all-investimenti fi proprjetà immobigli, l-istabbiliment, il-provvista ta' servizzi finanzjarji jew id-d?ul ta' titoli fis-swieq tal-kapital.

135 Madankollu, il-portata tal-klaw?ola ta' salvagwardja prevista fl-Artikolu 33(1) tal-Ftehim KE-Libanu hija limitata mill-Artikolu 33(2) tieg?u, li jipprovdi li t-trasferiment barra mill-pajji? tal-investimenti mag?mula fil-Libanu minn persuni li jirrisjedu fil-Komunità jew mag?mula fil-Komunità minn persuni li jirrisjedu fil-Libanu, kif ukoll il-profitti li jirri?ultaw minnhom, ma g?andux ikun affettwat.

136 Peress li s-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tirrigwarda t-trattament fiskali tad-dividendi li jirri?ultaw minn investimenti diretti mag?mula fil-Libanu minn persuna li tirrisjedi fil-Portugall, din is-sitwazzjoni taqa' ta?t l-ipote?i prevista fl-Artikolu 33(2) tal-Ftehim KE-Libanu. Konsegwentement, l-Artikolu 33(1) ta' dan il-ftehim ma jipprekludix li l-Artikolu 31 tieg?u ji?i invokat f'dan il-ka?.

137 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?as-seba' domanda g?andha tkun li l-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu g?andu ji?i interpretat fis-sens li:

- g?andu effett dirett;
- sitwazzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li tirrigwarda t-trattament fiskali tad-dividendi li jirri?ultaw mill-investimenti diretti mag?mula fil-Libanu minn persuna li tirrisjedi fil-Portugall, taqa' ta?t l-ipote?i prevista fl-Artikolu 33(2) ta' dan il-ftehim; konsegwentement, l-Artikolu 33(1) tal-imsemmi ftehim ma jipprekludix li l-Artikolu 31 tieg?u ji?i invokat f'dan il-ka?.
- Fuq il-portata tal-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu (it-tmien sal-g?axar domandi)

138 Permezz tat-tmien sal-g?axar domandi, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu, moqri flimkien mal-Artikolu 85 ta' dan il-ftehim, g?andux ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni, b?al dik inkwistjoni

fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti ta' Stat Membru tista' twettaq tnaqqis s?i? jew parzjali mill-valur taxxabbi tag?ha tad-dividendi r?evuti, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpannija residenti tal-istess Stat Membru, i?da ma tistax twettaq tali tnaqqis meta l-kumpannija li tqassam tkun residenti tal-Libanu.

139 Kif ?ie kkonstatat fil-punt 48 ta' din is-sentenza, skont il-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ikun hemm ?elsien jew tnaqqis mit-taxxa doppja ekonomika tad-dividendi r?evuti minn kumpannija residenti meta l-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi tkun stabbilita fil-Portugall, filwaqt li dan ma jkunx il-ka? meta l-kumpannija li tqassam l-imsemmija dividendi tkun stabbilita fil-Libanu.

140 Din id-differenza fit-trattament abba?i tal-post fejn il-kapital huwa investit tista' tiddisswadi lill-kumpanniji residenti tal-Portugall milli jag?mlu investimenti f'kumpanniji stabbiliti fil-Libanu. Fil-fatt, sa fejn id-d?ul mill-kapital li jori?ina minn dan l-Istat terz huwa su??ett g?al trattament fiskali inqas favorevoli minn dak mog?ti lid-dividendi mqassma minn kumpanniji stabbiliti fil-Portugall, l-ishma tal-kumpanniji stabbiliti fil-Libanu huma inqas attraenti g?all-investituri li jirrisjedu fil-Portugall minn dawk ta' kumpanniji li g?andhom is-sede tag?hom f'dan l-Istat Membru (ara, b'analo?ija, is-sentenzi tat-12 ta' Di?embru 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?446/04, EU:C:2006:774, punt 64, u tal-10 ta' Frar 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel u Österreichische Salinen, C?436/08 u C?437/08, EU:C:2011:61, punt 80).

141 G?andu jitfakkar li minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li, fir-rigward ta' regola fiskali, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, inti?a g?all?-?elsien jew g?at-tnaqqis tat-taxxa doppja ekonomika tal-profitti mqassma, is-sitwazzjoni ta' kumpannija azzjonista li tir?ievi dividendi li jori?inaw fi Stat terz hija paragunabbi ma' dik ta' kumpannija azzjonista li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonali, sa fejn, fi?-?ew? ka?ijiet, il-profitti mag?mula jistg?u, b?ala prin?ipju, ikunu su??etti g?al sensiela ta' taxxi (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-12 ta' Di?embru 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?446/04, EU:C:2006:774, punt 62, u tal-10 ta' Frar 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel u Österreichische Salinen, C?436/08 u C?437/08, EU:C:2011:61, punt 84).

142 Konsegwentement, tali trattament ?vanta??u? huwa pprojbit, b?ala prin?ipju, mill-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu.

143 G?andu ji?i vverifikat ukoll jekk, kif tistaqsi, essenzjalment, il-qorti tar-rinviju permezz tad-disa' domanda tag?ha, l-effett tal-Artikolu 31 ta' dan il-ftehim huwiex limitat, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, mill-Artikolu 85 tal-imsemmi ftehim.

144 Qabelxejn, f'dak li jirrigwarda l-Artikolu 85(1) tal-Ftehim KE-Libanu, li skontu, fir-rigward tat-tassazzjoni diretta, l-ebda dispo?izzjoni ta' dan il-ftehim ma g?andu jkollha l-effett li testendi l-vanta??i mog?tija minn parti fil-qasam fiskali fi kwalunkwe ftehim jew arran?ament internazzjonali li hija marbuta bih din il-parti, huwa bi??ejed li ji?i rrilevat li l-projbizzjoni tar-restrizzjoni kkonstatata fil-punti pre?edenti ta' din is-sentenza tirri?ulta mill-Ftehim KE-Libanu nnifsu u ma tori?inax mill-estensjoni tal-vanta??i previsti minn ftehim jew arran?ament internazzjonali ie?or. Barra minn hekk, kif jirrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 87 tal-konku?jonijiet tieg?u, SECIL ma tfittix li tikseb vanta?? mog?ti mir-Repubblika Portugi?a fi ftehim jew arran?ament internazzjonali ie?or.

145 Barra minn hekk, f'dak li jirrigwarda l-Artikolu 85(b) tal-Ftehim KE-Libanu, li skontu dan il-ftehim ma g?andux ikollu l-effett li jimpedixxi l-adozzjoni jew l-applikazzjoni minn parti ta' kwalunkwe mi?ura ma?suba g?all-evitar tal-frodi jew l-eva?joni fiskali, g?andu jitqies li, sabiex l-Artikolu 31 tal-imsemmi ftehim ikun jista' j?omm l-effett utli tieg?u, l-artikolu 85(b) tal-istess ftehim g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-mi?uri li jid?lu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-dispo?izzjoni huma dawk li huma ma?suba g?all-evitar tal-frodi jew l-eva?joni fiskali.

146 Issa kif ?ie spe?ifikat fil-punt 61 ta' din is-sentenza, il-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali teskludi b'mod ?enerali l-possibbiltà li jinkiseb vanta?? fiskali, li jikkonsisti fil?-elsien jew fit-tnaqqis tat-taxxa doppja ekonomika tad-dividendi, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpanniji stabbiliti b'mod partikolari fil-Libanu, ming?ajr ma tfitdex spe?ifikament li timpedixxi a?ir li jikkonsisti fil?-olqien ta' arran?amenti purament artifi?jali, li ma jirriflettux ir-realtà ekonomika, inti?i g?all-eva?joni tat-taxxa normalment dovuta jew g?all-kisba ta' vanta?? fiskali.

147 Peress li, su??ett g?al verifika mill-qorti tar-rinviju, il-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma taqax ta?t mi?uri ma?suba g?all-evitar tal-frodi jew l-eva?joni fiskali, is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma taqax ta?t l-ipote?i prevista fl-Artikolu 85(b) tal-Ftehim KE-Libanu.

148 Fl-a??ar nett, l-Artikolu 85(c) tal-Ftehim KE-Libanu jiprovozi li dan il-ftehim ma g?andux l-effett li jostakola d-dritt ta' parti li tapplika d-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-le?i?lazzjoni fiskali tag?ha g?all-persuni taxxabqli li ma humiex f'sitwazzjoni identika, b'mod partikolari f'dak li jirrigwarda l-post ta' residenza tag?hom. Issa, minn na?a, kif ?ie rrilevat fil-punt 120 ta' din is-sentenza, il-le?i?lazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma tag?milx distinzjoni skont ir-residenza tal-persuna taxxabqli, ji?ifieri l-kumpannija benefi?jarja tad-dividendi.

149 Min-na?a l-o?ra, huwa minnu li g?andu ji?i rrikonoxxut li min?abba l-u?u tat-termini "b'mod partikolari" fl-Artikolu 85(c) tal-Ftehim KE-Libanu, jistg?u jaqg?u ta?t din id-dispo?izzjonijiet id-distinzjonijiet ibba?ati fuq fatturi o?ra, b'mod partikolari, fuq il-post fejn ji?i investit il-kapital tal-persuna taxxabqli. Madankollu, din id-dispo?izzjoni g?andha tinqara flimkien mal-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu, li jipprobixxi kwalunkwe diskriminazzjoni bba?ata, b'mod partikolari, fuq il-post fejn ji?i investit il-kapital. G?aldaqstant, g?andha ssir distinzjoni bejn id-differenzi fit-trattament permessi skont l-Artikolu 85(c) tal-Ftehim KE-Libanu u d-diskriminazzjonijiet li ma jaqg?ux ta?t l-imsemmi Artikolu 85(c) u huma pprojbiti skont l-Artikolu 31 ta' dan il-ftehim.

150 Issa fil-punt 55 ta' din is-sentenza ?ie spe?ifikat li, fir-rigward ta' regola fiskali, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, inti?a g?all?-elsien jew g?at-tnaqqis tat-taxxa doppja ekonomika tal-profitti mqassma, is-sitwazzjoni ta' kumpannija azzjonista li tir?ievi dividendi li jori?inaw fi Stat terz hija paragunabqli ma' dik ta' kumpannija azzjonista li tir?ievi dividendi ta' ori?ini nazzjonal, sa fejn, fi?ew? ka?ijiet, il-profitti mag?mula jistg?u, b?ala prin?ipju, ikunu su??etti g?al sensiela ta' taxxi.

151 Konsegwentement, is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali lanqas ma taqa' ta?t l-ipote?i prevista fl-Artikolu 85(c) tal-Ftehim KE-Libanu.

152 G?aldaqstant, ir-risposta g?ad-disa' domanda g?andha tkun li l-effett tal-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu ma huwiex limitat, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, mill-Artikolu 85 ta' dan il-ftehim.

153 Permezz tal-g?axar domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk it-trattament restrittiv mog?ti lid-dividendi kkon?ernati jistax madankollu jkun i??ustifikat minne?essità li ti?i ppre?ervata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, min?abba, b'mod partikolari, l-assenza, bejn ir-Repubblika Portugi?a u r-Repubblika Libani?a, ta' qafas ta' kooperazzjoni amministrativa ekwivalenti g?al dak stabilit bejn l-Istati Membri permezz tad-Direttiva 77/799, li kienet fis-se?? fid-data meta se??ew il-fatti inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

154 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i rrilevat li l-kunsiderazzjonijiet li jinsabu fil-punti 123 sa 127 ta' din is-sentenza jistg?u ji?u trasposti g?all-anali?i tal-Ftehim KE-Libanu, peress li dan tal-a??ar, kif jirri?ulta mill-Artikolu 1 tieg?u, ifittex li jil?aq g?anijiet analogi g?al dawk li jifitex li jil?aq il-Ftehim KE-Tune?ija.

155 Barra minn hekk, peress l-Ftehim KE-Libanu ma ppreveda ebda obbligu g?ar-Repubblika Libani?a li tipprovdi informazzjoni lill-awtoritajiet Portugi?i, il-kunsiderazzjonijiet li jinsabu fil-punti 69 sa 71 ta' din is-sentenza jistg?u ji?u trasposti g?all-evalwazzjoni tal-?ustifikazzjoni tar-restrizzjoni g?all-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu.

156 G?aldaqstant, g?andu ji?i konklu? li l-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu g?andu ji?i interpretat fis-sens li:

- le?i?lazzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti ta' Stat Membru tista' twettaq tnaqqis s?i? jew parzjali mill-valur taxxabbi tag?ha tad-dividendi r?evuti, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpannija residenti tal-istess Stat Membru, i?da ma tistax twettaq tali tnaqqis meta l-kumpannija li tqassam tkun residenti tal-Libanu, tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital, li, b?ala prin?ipju, hija pprojbita mill-Artikolu 31 ta' dan il-ftehim;
- l-effett ta' din id-dispo?izzjoni ma huwiex limitat, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, mill-Artikolu 85 tal-imsemmi ftehim;
- ir-rifjut li jing?ata, skont l-Artikolu 46(1) u (8) tas-CIRC, tnaqqis s?i? jew parzjali tad-dividendi r?evuti mill-valur taxxabbi tal-kumpannija benefi?jarja jista' jkun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta jirri?ulta li jkun impossibbli, g?all-awtoritajiet fiskali tal-Istat Membru li tieg?u l-kumpannija benefi?jarja hija residenti, li jiksbu mir-Repubblika Libani?a, li hija l-Istat li tieg?u l-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam l-imsemija dividendi hija ssodisfatta;
- ir-rifjut li jing?ata tali tnaqqis parzjali, skont l-Artikolu 46(11) tas-CIRC, ma jistax ikun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta din id-dispo?izzjoni tista' ti?i applikata f'sitwazzjonijiet fejn l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam fil-Libanu, li huwa l-Istat li tieg?u din il-kumpannija hija residenti, ma jistax ji?i vverifikat, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tiddetermina.

Fuq il-konsegwenzi tal-interpretazzjoni tal-Artikoli 63 sa 65 TFUE u tal-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu g?all-kaw?a prin?ipali

157 Mir-risposta mog?tija g?all-?dax u g?at-tanax-il domanda jirri?ulta li r-rifjut li jing?ata, skont l-Artikolu 46(1) u (8) tas-CIRC, tnaqqis s?i? jew parzjali tad-dividendi r?evuti mill-valur taxxabbi tal-kumpannija benefi?jarja jista' jkun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta jirri?ulta li jkun impossibbli, g?all-awtoritajiet fiskali tal-Istat Membru li tieg?u l-kumpannija benefi?jarja hija residenti, li jiksbu mill-Istat terz li tieg?u l-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam l-imsemija dividendi hija ssodisfatta.

158 Konsegwentement, jekk, b'mod partikolari bis-sa??a tal-Konvenzjoni Portugall-Tune?ija, l-awtoritajiet tal-Istat Membru li tieg?u l-kumpannija benefi?jarja hija residenti jistg?u jiksbu mir-Repubblika tat-Tune?ija, li hija l-Istat li tieg?u l-kumpannija li tqassam id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni li skontha l-kumpannija li tqassam dawn id-

dividendi g?andha tkun su??etta g?at-taxxa hija ssodisfatta, tali ra?unijiet imperattivi ta' interessa?enerali ma jistg?ux ji??ustifikaw restrizzjoni li, b?ala prin?ipju, hija pprojbita mill-Artikolu 63 TFUE.

159 F'din is-sitwazzjoni, ir-Repubblika Portugi?a lanqas ma tista' tinvoka l-Artikolu 64(1) TFUE, peress li l-Ftehim KE-Tune?ija, li l-Artikolu 34(1) tieg?u g?andu effett dirett, jipprekludi wkoll le?i?lazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti ta' Stat Membru tista' twettaq tnaqqis s?i? jew parzjali mill-valur taxxabbi tag?ha tad-dividendi r?evuti, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpannija residenti ta' dan l-istess Stat Membru, i?da ma tistax twettaq tali tnaqqis meta l-kumpannija li tqassam tkun residenti tat-Tune?ija. Fil-fatt, din il-le?i?lazzjoni tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital, li, b?ala prin?ipju, hija pprojbita, f'dak li jirrigwarda l-investimenti diretti u, b'mod partikolari, ir-ripatriazzjoni tal-qlig? minn dawn l-investimenti, mill-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija. Tali restrizzjoni ma tkunx i??ustifikata jekk l-awtoritajiet fiskali Portugi?i jkunu jistg?u jiksbu mir-Repubblika tat-Tune?ija, li hija l-Istat li tieg?u l-kumpannija li tqassam id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar it-tassazzjoni tal-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi hija ssodisfatta.

160 Fil-fatt, it-tibdil fil-kuntest ?uridiku li jirri?ulta mill-introduzzjoni ta' tali dispo?izzjoni fil-Ftehim KE-Tune?ija g?andu ji?i assimilat, f'dak li jirrigwarda l-effetti tieg?u fuq il-possibbiltà li ji?i invokat l-Artikolu 64(1) TFUE, mal-introduzzjoni ta' le?i?lazzjoni ?dida, ibba?ata fuq lo?ika differenti minn dik tal-le?i?lazzjoni e?istenti.

161 Mir-risposta mog?tija g?all-ewwel sal-g?axar domandi u g?all-?dax u g?at-tanax-il domanda jirri?ulta wkoll li l-Artikoli 63 u 65 TFUE kif ukoll l-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija u l-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu jipprekludu rifjut li jing?ata, skont l-Artikolu 46(11) tas-CIRC, tnaqqis parzjali tad-dividendi r?evuti mill-valur taxxabbi tal-kumpannija benefi?jarja, meta din id-dispo?izzjoni tista' ti?i applikata f'sitwazzjonijiet fejn l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpanniji li jqassmu dawn id-dividendi, fit-Tune?ija u fil-Libanu, li huma l-Istati li tag?hom dawn il-kumpanniji huma residenti, ma jistax ji?i vverifikat, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tiddetermina.

162 F'dawn i?-?irkustanzi, g?ar-ra?unijiet spjegati fil-punti 87 sa 90 u, *mutatis mutandis*, fil-punt 160 ta' din is-sentenza, ir-Repubblika Portugi?a lanqas ma tista' tinvoka l-Artikolu 64(1) TFUE, sabiex tkun tista' tkompli tapplika l-le?i?lazzjoni li minnha tirri?ulta r-restrizzjoni msemmija iktar 'il fuq.

163 F'dan ir-rigward, mill-?urisprudenza jirri?ulta li l-Artikolu 63 TFUE jimponi fuq Stat Membru li japplika sistema ta' ?elsien mit-taxxa doppja ekonomika fil-ka? ta' dividendi m?allsa lil residenti minn kumpanniji residenti, li jag?ti trattament ekwivalenti lid-dividendi m?allsa lil residenti minn kumpanniji mhux residenti (ara s-sentenzi tal-10 ta' Frar 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel u Österreichische Salinen, C?436/08 u C?437/08, EU:C:2011:61, punt 60, u tat-13 ta' Novembru 2012, Test Claimants in the FII Group Litigation, C?35/11, EU:C:2012:707, punt 38).

164 Barra minn hekk, mill-?urisprudenza jirri?ulta li d-dritt li jinkiseb ir-imbors ta' taxxi mi?bura fi Stat Membru bi ksur tar-regoli tad-dritt tal-Unjoni jirri?ulta minn u jikkomplementa d-drittijiet mog?tija lill-individwi mid-dispo?izzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni, kif interpretati mill-Qorti tal-?ustizzja, u g?alhekk, b?ala prin?ipju, l-Istat Membru huwa obbligat jirrimborsa t-taxxi mi?bura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni (ara s-sentenza tal-15 ta' Settembru 2011, Accor, C?310/09, EU:C:2011:581, punt 71 u l-?urisprudenza ??itata).

165 L-unika e??ezzjoni g?ad-dritt g?ar-imbors tat-taxxi mi?bura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni tirrigwarda l-ipote?i fejn taxxa mhux dovuta tkun ?iet ittrasferita direttament mill-persuna taxxabbi fuq persuna taxxabbi o?ra (ara s-sentenzi tas-6 ta' Settembru 2011, Lady & Kid et, C?398/09, EU:C:2011:540, punt 18, u tal-15 ta' Settembru 2011, Accor, C?310/09, EU:C:2011:581, punti 72

u 74).

166 Barra minn hekk, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li, meta Stat Membru jkun ?abar taxxi bi ksur tar-regoli tad-dritt tal-Unjoni, l-individwi g?andhom dritt g?ar-imbors mhux biss tat-taxxa mi?bura indebitament, i?da wkoll g?all-ammonti m?allsa lil dan l-Istat jew mi?muma minnu b'relazzjoni direttma' din it-taxxa (ara s-sentenza tal-15 ta' Ottubru 2014, Nicula, C?331/13, EU:C:2014:2285, punt 28 u l-?urisprudenza ??itata).

167 Minn dan isegwi li l-awtoritajiet Portugi?i huma obbligati jirrimborsaw, bl-interessi, l-ammonti mi?bura bi ksur tal-Artikoli 63 u 65 TFUE, kif ukoll tal-Artikoli 34 tal-Ftehim KE-Tune?ija u 31 tal-Ftehim KE-Libanu.

168 Dawn l-ammonti jikkorrispondu g?ad-differenza bejn l-ammont im?allas minn SECIL u dak li hija messha ?allset, skont l-Artikolu 46(1), l-Artikolu 46(8) jew l-Artikolu 46(11) tas-CIRC, li kieku, f?irkustanzi b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, id-dividendi mqassma minn Ciments de Gabès u Ciments de Sibline kellhom jitqiesu li t?allsu minn kumpannija stabbilita fil-Portugall.

169 G?aldaqstant, ir-risposta li g?andha ting?ata lill-qorti tar-rinviju, f'dak li jirrigwarda l-konsegwenzi tal-interpretazzjoni tal-Artikoli 63 sa 65 TFUE u tal-Ftehimiet KE-Tune?ija u KE-Libanu g?all-kaw?a prin?ipali, g?andha tkun li:

- meta l-awtoritajiet tal-Istat Membru li tieg?u l-kumpannija benefi?jarja hija residenti jistg?u jiksbu mir-Repubblika tat-Tune?ija, li hija l-Istat li tieg?u l-kumpannija li tqassam id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi hija ssodisfatta, l-Artikoli 63 u 65 TFUE kif ukoll l-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija jipprekludu r-rifjut li jing?ata, skont l-Artikolu 46(1) jew l-Artikolu 46(8) tas-CIRC, tnaqqis s?i? jew parzjali tad-dividendi mqassma mill-valur taxxabbi tal-kumpannija benefi?jarja, ming?ajr ma r-Repubblika Portugi?a tista' tinvoka, f'dan ir-rigward, l-Artikolu 64(1) TFUE;
- l-Artikoli 63 TFUE u 65 TFUE kif ukoll l-Artikolu 34(1) tal-Ftehim KE-Tune?ija u l-Artikolu 31 tal-Ftehim KE-Libanu jipprekludu r-rifjut li jing?ata, skont l-Artikolu 46(11) tas-CIRC, tnaqqis parzjali tad-dividendi mqassma mill-valur taxxabbi tal-kumpannija benefi?jarja, meta din id-dispo?izzjoni tista' ti?i applikata f'sitwazzjonijiet fejn l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpanniji li jqassmu fit-Tune?ija u fil-Libanu, li huma l-Istati li tag?hom dawn il-kumpanniji huma residenti, ma jistax ji?i vverifikat, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tiddetermina, ming?ajr ma r-Repubblika Portugi?a tista' tinvoka, f'dan ir-rigward, l-Artikolu 64(1) TFUE;
- l-ammonti mi?bura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni g?andhom ji?u rrimborsati, bl-interessi, lill-persuna taxxabbi.

Fuq l-ispejje?

170 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Il-?ames Awla) taqta' u tidde?iedi:

1) L-Artikoli 63 TFUE u 65 TFUE g?andhom ji?u interpretati fis-sens li:

- kumpannija stabbilita fil-Portugall, li tir?ievi dividendi minn kumpanniji stabbiliti fit-Tune?ija u fil-Libanu, rispettivamente, tista' tibba?a ru?ha fuq l-Artikolu 63 TFUE, sabiex tikkontesta t-trattament fiskali mog?ti lili dawn id-dividendi f'dan l-Istat Membru, ibba?at fuq le?i?lazzjoni li ma hijiex inti?a li tapplika esklu?ivament g?as-sitwazzjonijiet li fihom il-

kumpannija benefi?jarja te?er?ita influwenza de?i?iva fuq il-kumpannija li tqassam;

- le?i?lazzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti ta' Stat Membru tista' twettaq tnaqqis s?i? jew parzjali tad-dividendi mill-valur taxxabbi tag?ha, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpannija residenti tal-istess Stat Membru, i?da ma jistax twettaq tali tnaqqis meta l-kumpannija li tqassam tkun residenti ta' Stat terz, tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment tal-kapital bejn l-Istat Membri u l-Istati terzi li, b?ala prin?ipju, hija pprojbita mill-Artikolu 63 TFUE;
- ir-rifjut li jing?ata tnaqqis s?i? jew parzjali mill-valur taxxabbi tad-dividendi r?evuti, skont l-Artikolu 46(1) u (8) tal-Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Coletivas (kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i), fil-ver?joni tieg?u fis-se?? matul is-sena 2009, jista' jkun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta jirri?ulta li jkun impossibbli, g?all-awtoritajiet fiskali tal-Istat Membru li tieg?u l-kumpannija benefi?jarja hija residenti, li jiksbu mill-Istat terz li tieg?u l-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa ta' din il-kumpannija tal-a??ar hija ssodisfatta;
- ir-rifjut li jing?ata tnaqqis parzjali skont l-Artikolu 46(11) tal-kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i, fl-imsemmija ver?joni, ma jistax ikun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta din id-dispo?izzjoni tista' ti?i applikata f'sitwazzjonijiet fejn l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam, fl-Istat li tieg?u hija residenti, ma jistax ji?i vverifikat, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tiddetermina.

2) L-Artikolu 64(1) TFUE g?andu ji?i interpretat fis-sens li:

- peress li l-adozzjoni tal-iskema ta' vanta??i fiskali g?all-investiment ta' natura kuntrattwali, prevista fl-Artikolu 41(5)(b) tal-Estatuto dos Benefícios Fiscais (li?i dwar il-vanta??i fiskali), fil-ver?joni tag?ha fis-se?? matul is-sena 2009, u tal-iskema dwar id-dividendi li jkunu ?ejjin mill-pajji?i Afrikani bil-lingwa uffi?jali Portugi?a u minn Timor Leste, prevista fl-Artikolu 42 ta' din il-li?i, ma biddlitx il-qafas legali dwar it-trattament fiskali tad-dividendi li jkunu ?ejjin mit-Tune?ija u mil-Libanu, l-adozzjoni tal-imsemmija skemi ma affettwatx il-klassifikazzjoni b?ala restrizzjoni e?istenti tal-esklu?joni tad-dividendi m?alla mill-kumpanniji stabbiliti f'dawn l-Istati terzi mill-possibbiltà li jibbenefikaw minn tnaqqis s?i? jew parzjali;
- Stat Membru jirrinunzja g?all-possibbiltà prevista fl-Artikolu 64(1) TFUE meta, ming?ajr ma j?assar jew jemenda formalment il-le?i?lazzjoni e?istenti, huwa jikkonkludi ftehim internazzjonali, b?al ftehim ta' asso?jazzjoni, li jipprevedi, f'dispo?izzjoni li g?andha effett dirett, liberalizzazzjoni ta' kategorija ta' kapital prevista f'dan l-Artikolu 64(1); konsegwentement, tali emenda tal-qafas legali g?andha ti?i assimilata, fl-effetti tag?ha fuq il-possibbiltà li ji?i invokat l-Artikolu 64(1) TFUE, mal-introduzzjoni ta' le?i?lazzjoni ?dida, li hija bba?ata fuq lo?ika differenti minn dik tal-le?i?lazzjoni e?istenti.

3) L-Artikolu 34(1) tal-Ftehim Ewro-Mediterranju li jwaqqaf asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tag?ha, fuq na?a, u r-Repubblika tat-Tune?ija, fuq in-na?a l-o?ra, iffirms fi Brussell fis-17 ta' Lulju 1995 u approvat f'isem il-Komunità Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Fa?am u l-Azzar bid-De?i?joni 98/238/KE, KEFA tal-Kunsill u tal-Kummissjoni, tas-26 ta' Jannar 1998, g?andu ji?i interpretat fis-sens li:

- g?andu effett dirett u jista' ji?i invokat f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li fiha kumpannija residenti tal-Portugall tir?ievi dividendi minn kumpannija residenti tat-Tune?ija min?abba l-investiment dirett li hija g?amlet fil-kumpannija li

tqassam, bil-g?an li ji?i kkontestat it-trattament fiskali mog?ti lil dawn id-dividendi fil-Portugall;

- le?i?lazzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti ta' Stat Membru tista' twettaq tnaqqis s?i? jew parzjali mill-valur taxxabbi tag?ha tad-dividendi r?evuti, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpannija residenti tal-istess Stat Membru, i?da ma tistax twettaq tali tnaqqis meta l-kumpannija li tqassam tkun residenti tat-Tune?ija, tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital, li, b?ala prin?ipju, hija pprojbita, f'dak li jirrigwarda l-investimenti diretti u, b'mod partikolari, ir-ripatrijazzjoni tal-qlig? minn dawn l-investimenti, mill-Artikolu 34(1) ta' dan il-ftehim;
- I-effett ta' din id-dispo?izzjoni ma huwiex limitat, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, mill-Artikolu 89 tal-imsemmi ftiehim;
- ir-rifjut li jing?ata, skont l-Artikolu 46(1) u (8) tal-kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i, fil-ver?joni tieg?u fis-se?? matul is-sena 2009, tnaqqis s?i? jew parzjali tad-dividendi r?evuti mill-valur taxxabbi tal-kumpannija benefi?jarja jista' jkun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta jirri?ulta li jkun impossibbli, g?all-awtoritajiet fiskali tal-Istat Membru li tieg?u l-kumpannija benefi?jarja hija residenti, li jiksbu mir-Repubblika tat-Tune?ija, li hija l-Istat li tieg?u l-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar it-tassazzjoni tal-kumpannija li tqassam l-imsemija dividendi hija ssodisfatta;
- ir-rifjut li jing?ata tali tnaqqis parzjali, skont l-Artikolu 46(11) tal-kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i, fl-imsemija ver?joni, ma jistax ikun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata l-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta din id-dispo?izzjoni tista' ti?i applikata f'sitwazzjonijiet fejn it-tassazzjoni tal-kumpannija li tqassam fit-Tune?ija, li hija l-Istat li tieg?u din il-kumpannija hija residenti, ma jistax ji?i vverifikat, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tiddetermina.

4) L-Artikolu 31 tal-Ftehim Ewro-Mediterranju li jistabbilixxi asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tag?ha min-na?a l-wa?da, u r-Repubblika tal-Libanu, min-na?a l-o?ra, iffirmat fil-Lussemburgu fis-17 ta' ?unju 2002 u approvat f'isem il-Komunità Ewropea bid-De?i?joni tal-Kunsill 2006/356/KE, tal-14 ta' Frar 2006, g?andu ji?i interpretat fis-sens li:

- g?andu effett dirett;
- sitwazzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li tirrigwarda t-trattament fiskali tad-dividendi li jirri?ultaw mill-investimenti diretti mag?mula fil-Libanu minn persuna li tirrisjedi fil-Portugall, taqa' ta?t l-ipote?i prevista fl-Artikolu 33(2) ta' dan il-ftehim; konsegwentement, l-Artikolu 33(1) tal-imsemmi ftiehim ma jipprekludix li l-Artikolu 31 tieg?u ji?i invokat f'dan il-ka?;

- le?i?lazzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li skontha kumpannija residenti ta' Stat Membru tista' twettaq tnaqqis s?i? jew parzjali mill-valur taxxabbi tag?ha tad-dividendi r?evuti, meta dawn tal-a??ar jitqassmu minn kumpannija residenti tal-istess Stat Membru, i?da ma tistax twettaq tali tnaqqis meta l-kumpannija li tqassam tkun residenti tal-Libanu, tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital, li, b?ala prin?ipju, hija pprojbita mill-Artikolu 31 tal-Ftehim Ewro-Mediterranju li jistabbilixxi asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u I-Istati Membri tag?ha min-na?a l-wa?da, u r-Repubblika tal-Libanu, min-na?a l-o?ra;
- I-effett ta' din id-dispo?izzjoni ma huwiex limitat, f'sitwazzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, mill-Artikolu 85 ta' dan il-ftehim;
- ir-rifjut li jing?ata, skont I-Artikolu 46(1) u (8) tal-kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i, fil-ver?joni tieg?u fis-se?? matul is-sena 2009, tnaqqis s?i? jew parzjali tad-dividendi r?evuti mill-valur taxxabbi tal-kumpannija benefi?jarja jista' jkun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata I-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta jirri?ulta li jkun impossibbli, g?all-awtoritajiet fiskali tal-Istat Membru li tieg?u l-kumpannija benefi?jarja hija residenti, li jiksbu mir-Repubblika Libani?a, li hija I-Istat li tieg?u l-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam I-imsemmija dividendi hija ssodisfatta;
- ir-rifjut li jing?ata tali tnaqqis parzjali, skont I-Artikolu 46(11) tal-kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i, fl-imsemmija ver?joni, ma jistax ikun i??ustifikat minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali bba?ati fuq in-ne?essità li ti?i ?gurata I-effika?ja tal-kontrolli fiskali, meta din id-dispo?izzjoni tista' ti?i applikata f'sitwazzjonijiet fejn l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam fil-Libanu, li huwa I-Istat li tieg?u din il-kumpannija hija residenti, ma jistax ji?i vverifikat, ?a?a li hija l-qorti tar-rinvju li g?andha tiddetermina.

5) F'dak li jirrigwarda l-konsegwenzi, g?all-kaw?a prin?ipali, tal-interpretazzjoni tal-Artikoli 63 sa 65 TFUE kif ukoll tal-Ftehim Ewro-Mediterranju li jwaqqaf asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u I-Istati Membri tag?ha, fuq na?a, u r-Repubblika tat-Tune?ija, fuq in-na?a l-o?ra, u tal-Ftehim Ewro-Mediterranju li jistabbilixxi asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u I-Istati Membri tag?ha min-na?a l-wa?da, u r-Repubblika tal-Libanu, min-na?a l-o?ra:

- meta l-awtoritajiet tal-Istat Membru li tieg?u l-kumpannija benefi?jarja hija residenti jistg?u jiksbu mir-Repubblika tat-Tune?ija, li hija I-Istat li tieg?u l-kumpannija li tqassam id-dividendi hija residenti, informazzjoni li tippermetti li ji?i vverifikat li l-kundizzjoni dwar l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpannija li tqassam dawn id-dividendi hija ssodisfatta, I-Artikoli 63 u 65 TFUE kif ukoll I-Artikolu 34(1) tal-Ftehim Ewro-Mediterranju li jwaqqaf asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u I-Istati Membri tag?ha, fuq na?a, u r-Repubblika tat-Tune?ija, fuq in-na?a l-o?ra, jipprekludu r-rifjut li jing?ata, skont I-Artikolu 46(1) jew I-Artikolu 46(8) tal-kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i, fil-ver?joni tieg?u fis-se?? matul is-sena 2009, tnaqqis s?i? jew parzjali tad-dividendi mqassma mill-valur taxxabbi tal-kumpannija benefi?jarja, ming?ajr ma r-Repubblika Portugi?a tista' tinvoka, f'dan ir-rigward, I-Artikolu 64(1) TFUE;
- I-Artikoli 63 TFUE u 65 TFUE kif ukoll I-Artikolu 34(1) tal-Ftehim Ewro-Mediterranju li jwaqqaf asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u I-Istati Membri tag?ha, fuq na?a, u r-Repubblika tat-Tune?ija, fuq in-na?a l-o?ra, u I-Artikolu 31 tal-Ftehim Ewro-Mediterranju li jistabbilixxi asso?jazzjoni bejn il-Komunità Ewropea u I-Istati Membri tag?ha min-na?a l-wa?da, u r-Repubblika tal-Libanu, min-na?a l-o?ra, jipprekludu r-rifjut li jing?ata, skont I-

Artikolu 46(11) tal-kodi?i tat-taxxa fuq id-d?ul tal-persuni ?uridi?i, fl-imsemija ver?joni, tnaqqis parjali tad-dividendi mqassma mill-valur taxxabbi tal-kumpannija benefi?jarja, meta din id-dispo?izzjoni tista' ti?i applikata f'sitwazzjonijiet fejn l-issu??ettar g?at-taxxa tal-kumpanniji li jqassmu fit-Tune?ija u fil-Libanu, li huma l-Istati li tag?hom dawn il-kumpanniji huma residenti, ma jistax ji?i vverifikat, ?a?a li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tiddetermina, ming?ajr ma r-Repubblika Portugi?a tista' tinvoka, f'dan ir-rigward, l-Artikolu 64(1) TFUE;

- l-ammonti mi?bura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni g?andhom ji?u rrimborsati, bl-interessi, lill-persuna taxxabbi.**

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: il-Portugi?.